ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5584 5/18 ՅՈՒՆԻՍ 1904 ՇԱԲԱԹ 4 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5584

درعليه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ս. Յակոբայ որբանոցին տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան՝ նախորդ շաբթու իր հրաժարականը մատուցեր է թէ՛ որբանոցին խնամակալութեան եւ թէ՛ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան, խնդրելով որ մինչեւ տարեվերջի շրջանը, եւ կամ՝ եթէ աւելի, անկէ առաջ յաջորդ մը ընտրեն իրեն։

Շարժառիթները՝ այս հրաժարականին՝ գաղտնիք մը չեն անծանօթ անոնց համար՝ որոնք մօտէն գիտեն թէ Նիկողոսեան էֆ. ի՛նչ պայմաններու մէջ ստանձնեց որբանոցին տեսչութիւնը, եւ թէ ի՛նչ պայմաններու մէջ կրցաւ իր պաշտօնը շարունակել մինչեւ այսօր։

Չեմ յիշեր թէ քանի՛ տարիէ ի վեր կը պաշտօնավարէ, բայց գոնէ վստահ եմ որ երբ տեսաւ որբանոց գացած օրը, այդ հաստատութիւնը մեծ տարբերութիւն մը չունէր հասարակ անառականոցէ մը՝ ուր անչնորհք ուսուցիչներ, — մինչեւ իսկ ամսական վաթսուն ղրուշով վարձուած անպիտաններ, — մարդկօրէն կարելի ո՛չ մէկ ջանք կը խնայէին իրենցմէ աւելի անչնորհք արարածներ դարձնելու համար որբանոցին պատսպարեալները։ Լաւագոյն գաղափար մը տալու համար որբանոցին նոյն տաենուան պաշտօնէութեան վրայ, կը բաւէ միայն յիշատակել աս կէտը՝ թէ այդ պաշտօնէութեան երկու անդամները, տեղանապահն ու տնտեսը, հիւանդանոցէն բերուած անմիտ ջլախտաւորներ էին։

Գործի սկսիլ այս աստիճան անյարմար տարրերով, պարզապէս անել միալու դատապարտուած աշխատութեան մը ձեռնարկել պիտի ըլլար։ Չէ՞ մի որ ամէն գործի մէջ, լաւագոյն վարպետը ոչինչ կրնայ արտադրել առանց գործիքի։ Նիկողոսեան էֆէնտի, սակայն, ձեռնարկեց այդ գործին, թերեւս իրեն տրուած խոստումներէ եւ ապահովութիւններէ հրապուրուած։ Բայց ամիսները անցան եւ որբանոցին պաշտօնէութիւնը մնաց ճիշդ ա՛յնպէս, ինչպէս որ էր, այսինքն բացարձակապէս անյարմար այդ աստիճան փափուկ գործի մը։

Որովհետեւ՝ որբանոցի ուսուցչական պաշտօնէութեան ուսերուն վրայ ո՛չ թէ միայն դպրոցի կրթութեան գործը կը ծանրանար, այլ տակաւին չա՛փ աւելի էական ու կարեւոր գործ մը, տան կրթութեան գործը։ Այդ ընտանեզուրկ տղաքը կրթելու կոչուած ուսուցիչներ անհրաժեշտաբար պարտաւոր էին թէ՛ ծնողք եւ թէ դաստիարակ ըլլալ անոնց։ Եւ այն ուսուցիչները՝ որոնք Նիկողոսեան էֆէնտիի ձեռքին տակ կը գտնուէին, մեծ մասամբ ո՛չ դպրոցի դաստիարակութիւն կրնային տալ, ոչ ալ մանաւանդ տան կրթութիւն՝ ինքնին արդէն այս վերջին կրթութեան անհաղորդ մնացած ըլլալնուն։ Երեւակայեցէք խաներու անկիւնէն հաւաքուած մարդիկ, — գլխաւորաբար տակաւին անփորձ պատանիներ, — որոնք ծնողքի դեր մը պիտի խաղան որբերուն մօտ։ Կարելի՞ է աւելի դժնի ու ցաւագին հեգնանք մը երեւակայել։

Հիւանդանոց գտնուած միջոցիս, անգամ մը անձամբ տեսայ այդ ողորմելի մարդոց խմբակը, դաշտային հոցկերոյթի մը պահուն՝ երբ մաքրութեան, վայելչութեան ու կանոնաւորութեան անզուգական եւ չա՛փ ալ տխուր օրինակներ կը հանդիսանային իրե՛նց աշակերտներուն։ Այդ անախորժ ծանօթացումը պատճառ եղաւ որ նոյն իսկ այս օրինակներուն մէջ, երկար յօդուածով մը ներկայացնեմ այն բոլոր անպատեհութիւններն ու վնասները՝ որոնք կրնային առաջ գալ ա՛յդ աստիճան չնչինարժէք ուսուցչական մարմինի մը գոյութենէն։

Այդ յօդուածին մէջ՝ միակ սխալս եղած էր խնդրոյ առարկայ ուսուցիչներուն բարոյական արժէքը պէտք եղածին պէս ներկայացուցած չըլլալս։ Այդ պակասը սակայն իրենք լեցուցին, եւ պաշտպանութեան կարգ մը անարդ ու գերազանցօրէն գձուձ միջոցներով աշխատեցան ապացուցանել թէ իմ նկարագրածէս չա՛փ աւելի անչնորհք արարածներ են։ Պակաս թողուածն ալ լիովին լեցուց իրենցմէ Նալպանտեան անուն մէկը, Չըրհանկիրներ չիկնեցնելու կարող ածով մը։

Առջի օր սակայն, ճիշդ այն թերթը որ երբեմն այդ Նալպանտեանին գրութիւնները հիւրընկալեց, չէր վարանած դարձեալ այդ միեւնոյն Նալպանտեանը փառաւորելու կարգ մը պատուաբեր մակդիրներով, որոնցմէ հեռուեռալ մէկ քանի հատը, —«պարապ գլուխ», «տըգէտ», «ապիկար», «պարապարոյծ», «խաչագող», — հարկաւ կը բաւեն ամբողջութեան վրայ գաղափար մը տալու համար։ Եթէ պէտք ունենայի իմ երբեմնի յօդուածներուս անկեղծութիւնը ապացուցանելու, մի՛ միայն այս նշանակելի պարագան չա՛տ իսկ չէ՞ պիտի գար։

⁂

Նիկողոսեան էֆէնտի երկար ատեն սախպաստեցաւ գործածել այդ անյարմար մարդիկը, շարունակ իրեն տրուած խոստումներուն գործադրութիւնը խնդրելով։ Տարիներ անցան, սակայն որբանոցին խնամակալութիւնը հազիւ թէ մանկի փոփոխութիւններ մտցուց հաստատութեան պաշտօնէութեան մէջ։ Ցաւը միշտ նոյնը մնաց, եւ եթէ այսօր՝ Նիկողոսեան էֆէնտի ինքզինքը ստիպուած կը զգայ իր այնչա՛փ տարիներու աշխատութիւնը երեսի վրայ ձգելու, պատճառը այդ ցաւն է նորէն։

Մարդ կը զարմանայ՝ երբ կը մտածէ թէ այսքան տարուան մէջ, հակառակ այնքան բազմաթիւ քննադատութեանց, որբանոցին պաշտօնէութեան այդ խնդիրն անլուծելի մնաց։ Ի՞նչ պատճառ կար այդ ցաւը տեւական դարձնելու, քանի որ, ինչպէս Մանզումէ կը հաստատէ, դրամի խնդիր ալ չկայ մէջտեղ։ Ընդհակառակը որբանոցին համար ամսական 60-70 ոսկիի գումար մը կը ծախսուի եղեր, ինչ որ պատկառելի բան մըն է հազիւ 300 աշակերտ ունեցող հաստատութեան մը համար։ Մանզումէ այս մանրամասնութիւնները հաղորդելէ վերջ, տակաւին պատճառն ալ մէջտեղ կը դնէ կարգ մը տողերով, որոնց անկեղծութիւնը չենք գիտեր թէ կասկածի ենթարկող մը պիտի գտնուի՞։ — «Ս. Յակոբայ որբանոցին խնամակալութիւնը կը գրէ, գըթած, ողորմած է, եւ չուզեր որ իր խընամքներուն յանձնուած հաստատութեան պաշտօնեաները, մեծ ազգային մասը ազէտ, ապիկար ու պարապարոյծ, զրկուած կեանք մը վարեն աշխարհիս մէջ։ Հո՛ն ուտող, խմող, պառկող դաստիարակներէ ըմանք, պարապ գլուխներ, 800, 600 ղրուշ ամսական կ'առնեն, եւ հոն պաշտօնավարող այցելու ուսուցիչներու մէջ կան դեռ անուններ, որոնք պարզապէս տպուելու համար ինկած են հոն, շնորհիւ խնամակալութեան այս կամ այն անդամին։»

Ա՛յս է արդեօք ճշմարիտ պատճառը, եւ եթէ այս չէ՛, ո՞րն է։ Լաւագոյնութիւն մը այս մասին՝ չատ բարեդէպ պիտի ըլլար անշուշտ, եւ ամէնքս ալ ուրախ պիտի ըլլայինք քիչ չատ գաղափար կազմելով անիմաստ կացութեան մը մասին, ուրկէ ոչ օք բան մը հասկնայ եւ որ այնքան վնասակար կը դառնայ որբանոցին համար։

Այդ ցաւը պէտք է վերնայ մէջտեղէն, որբերուն մանաւանդ բարոյական դաստիարակութիւնը քիչ չատ ձեւի բերելու համար։ Նիկողոսեան էֆէնտի բաղդ չունեցաւ այդ մասին. մաղթենք որ իր յաջորդը աւելի բաղդաւոր ըլլայ, — պայմանաւ որ կարելի ըլլայ հատ մը գտնել, քանի որ ամէն մարդու գործը չէ առնելը տեղը ձգել եւ շաբաթը չորս օր Նէֆի — Գուլէի այդ հեռաւոր անկիւնը անցընել համեմատապէս անգոհացուցիչ վարձատրութեան մը փոխարէն։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՃԱՓՈՆՆԵՐԸ ԳԵՏԱԿԻ ՄԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ ԽՕՍՔԵՐ

ՀԱՆԴԷՍԻ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անգլիացիի մը նախանձը գրգռելու չափ ճշդապահութեամբ մը, որոշուած ժամուն, կ'երթամ բարեկամիներէս մէկուն տունը, որուն հետ պիտի երթայինք Համ Բօլէնի ամավերջի հանդէսին։

Զինքը հոն չեմ գտներ. կ'երեւակայէք բարկութիւնս, եւ ի՛նչ մեծ կ'ըլլայ զարմացումս, երբ կը գտնեմ աս կարճ նամակը. «Մահամերձ հիւանդ ըլլալուս, կը ցաւիմ որ չպիտի կրնամ գալ...»։ Ա՛ռ քեզի մահամերձ հիւանդ մը, որ տունը չի գտնուիր եւ պտոյտի կ'երթայ...։

Մինչեւ կամուրջ հետիոտն գնացքիս մէջ, որ տանն մտադրութեանս պատճառաւ քանի մը հոգիներու զարնուեցայ, վերջապէս սա համոզումին յանգեցայ թէ, մահամերձը բարեկամս չէ եղեր, — բարեբաղդաբար —, հապա ջոտկը, որ այսպէս պատճառ եղեր է խօսքը բռնել չկարենալուն, եւ անգամ մըն ալ համոզուեցայ թէ ամէն բանի մէջ դրամին մաքրափնտռելու է, նոյն իսկ խօսք բռնելուն մէջ...։

Շոգենաւին վերնայարկը, ուր կը գըտնուիմ, կը սպասեմ ճամբայ ելլելուս, երբ վերջապէս, առագին ազմուկ մըն է կը փրթի. ուրախութենէս վեր վեր կը ցատկեմ, շոգենաւը կը սուլէ, բայց ուրախութիւնս փորս կը մնայ. քիչ մը անդին կը տեսնեմ բարեկամ խմբագիր մը, որ անհոգնողաբար աղմուկով... քիթը կը խնչէ. ի՛նչ ուրախութիւն. քովը կ'երթամ։

— Ո՞ւր բարով, կը հարցնեմ.

— Հանդէսին...

— Ես ալ, Համ Բօլէն...

— Ի՜նչ զարմանալի բան. սխալներ կան որ չեմ գիտեր ի՛նչպէս կը նուիրագործուին. այդ դպրոցին անունը Աղջըկանց Ամերիկեան վարժարան է, ո՛չ թէ Համ Սքուլ...

Ու դեռ պիտի շարունակէր, նուիրագործուած սխալներու վրայ իր հոգեփըրփուր ճառը, երբ կարճ կապել տուի.

— Ինչպէս ես նոյինք...

— Ե՞ս... զօղուլ հարցուս մըն եմ եղեր...

— Այո՛, գիտեմ ըսի, միաքս բերելով քիչ մը առաջուան հանած սարսափելի աղմուկը։

— Ես վար պիտի երթամ, կ'առարկէ բարեկամս, այս հովին...

— Ես հիմակ քեզի աղուոր տեղ մը կը գտնեմ, կը պատասխանեմ, եւ կը տանիմ զայն լեռնանման կանակով կնկան մը ետին, ուր մարդ հարբուխներուն էն սառտիկա՛լն ալ կրնայ կենալ, արհամարհելով մրրիկները... Ու կը տեղաւորուինք։

Բազմութիւն մը կիներու, աղջիկներու, որոնք ամէնքն ալ մեզի ընկեր են, կ'երեւայ. եւ քիչ մը անդին, երիտասարդ վարդապետ մը, եւ անոր երիտասարդ դրամաճառ-հրատարակիչը։

— Հայր սուրբ, կառքին դրամը պիտի տա՞ս...

— Առիկա քեզի կ'իյնայ։

— Ջեմ կրնար. կէս առ կէս ընե՞նք...

Պիտի նախընտրէի որ անոնք «բարձր բանասիրութիւն» ընէին հոս, ծովուն վրայ, գեղածիծաղ ափանց դէմ, հոգմածծման մազերու տեղքովը դիւթուած։

Բարեկամ խմբագիրիս հետ կը շարունակենք մեր խօսակցութիւնը. կը գնահատեմ փորձերու ուղղագրութեան դժուարութիւնը, խմբագրական կեանքի դառնութիւնները կ'ընդունիմ. ու քովլ մըն ալ առնելով կը սկսինք զիրար գովել. կը հիանամ իր հրապարակագրի դերին ու... ուղղագրութեանը նորաձեւութեանը վրայ, մինչ ան կը գովէ իմ սրամըտութիւններս. ու ես, գլխիկոր, համեստօրէն կ'ունկնդրեմ, երբ արդէն ինք ալ նոյնը ըրած էր զինքը գոված ատեն։

Հասած ենք ալ Նաւամատոյց, դուրս ելլողներու բազմութեան մէջ կը կորսընցնեմ խմբագիր բարեկամս, եւ երբ կը դընտրնեմ, մէկը որուն հետ հազիւ քանի մը անգամ տեսնուած եմ, քովս կուգայ սիրալիր երեւոյթով մը, ու կ'առաջարկէ միասին կառք մը բռնելով վեր ելլել. կը մտածէք թէ ի՛նչ սիրով կ'ընդունիմ, երբ գիտնաք որ կառքին ետեւէն կեսուրակէս կը պակսէր ասով...։

Դպրոցին դուռին առջեւ, կը սկսի ապուշութիւններու շարքը. մեր խեղճուկ անտես աղքատներուն տեղ կը գըտնենք հոս fraîchement rasé, ասկեթել բանուած հագուստներով դոնապաններ, որոնք իրենց քաղաքավարութեան հետ, առանց տասակի մարդ ներս չառնելու խելացութիւնն ալ ունին։ Պարտէզէն անցած ատենս, միաքս կը բերեմ խեղճուկ դպրոցի ճամբաները, ու երբ միաքս սըրբուչ (!) կը խորհրդածէ, ականջիս կը հասնին նուագի ձայներ. չէնքն է դէմս կը տնկուի, ու կը մտնեմ ամէն բան։

Կ'ըսեն որ ամէն օրէնք, բացառութիւններովը ցոյցուն հանգամանք մը կ'առնէ. ու իրաւ ալ, երբ տեսայ հոդ, սրահին մէջ նրբանցքներու մէջերը, աթոռ կեցողներու անհամար բազմութիւն մը, ընաւ յուսախաբ չեղայ սպասած կանոնաւորութեանս բացակայութեանը մասին. իսկ հակառակ մաղնուոր տեղ մը ունենալու իրաւունքիս, դէչ աղէկ, տեղաւորուեցայ դասի մը առջեւ։

Լեցուն սրահ մը, ուր մեծամասնութիւն կը կազմեն գեղեցիկ սեռին գեղեցիկ ու տգեղ ներկայացուցիչները. լայնանիստ հայու կիներ, պարտիզանման գլխարկով աղջիկներ, բարակ երկայն «միս»եր, սառէն անդին քրտինքի հոտ, լիպչուն, բուրեան, ու դեռ ի՛նչե՛ր։

Հոն կը գտնուին նաեւ անանկներ, որոնց համար են աղէկ յարմարցուած բառն է «անխուսափելի»ն...։

Այս ամբողջութեան մէջ, շրջանաւարտուհիներուն այլազան տարազը ու նըրբագոյն է որ — ճարտար ձեռքէ մը առաջնորդուած — զուարթ ton մը կուտայ հանդէսին։

Կը սկսին ճառերը, ամէնն ալ անգլերէն, շրջանաւարտուհիները ամէնն ալ, իրենց առած կրթութեանը հետ, կարծես Ֆիզիքականէն ալ բան մը առած են, նուրբ հասակ, աւելի սէգոյն դէմք, բարակ մատներ, անանկ ձայներ, որ մեզի սովորական չեն. ու կը ճառեն...։

Կը ճառեն, Ս. Պօղոսի անձնուրացութեան, Պոլսոյ ջրաւզիներուն, եւ անգլիական բանաերուն վրայ, ու դեռ քանի մը հատ այս տեսակ նիւթերու վրայ. ու մտածել որ խմբագիր մը ի՛նչե՛ր չըսաւ, որովհետեւ Պէյքքթոնի մանկապարտէզէն առնուածներէն մէկը «մօրեղբայրս անգեղջիւրի մը պէս կը քնանայ» ըսեր է եղեր իր արտասանութեան մէջ...։

Ճիշդ ըսելու համար, մանաւանդ գովասանքի արժանի էր այն պալկար աշակերտուհին, որ գրած էր «Պուլկարական հէքեաթներու, կամ դիցաբանական երգերու» վրայ. յանցանքը իմս չէ, եթէ այնքան տարամ կ'ըսեմ. անգլերէն, զատ զատ բացատրութիւններ տալին։

Եթէ շարունակեմ սաանկ, պարզ լըրագրութիւն մը ըրած պիտի ըլլամ, ու իմ նպատակս ան չէ. կը ցատկեմ խըմբերգները, Տքդ. Ուօշպըրնի ճառը, վըկայականներու բաշխումը, աղօթքը ու կը հասնիմ վերջին, երբ շրջանաւարտուհիները եւ ուսանողուհիները, զուարթ քոլեժեան երգով մը, որ իրենց կը ներշնչէր զուարթ մարշէ մը, կ'ուղղուին դէպ ի ուրիշ սրահ մը։

Բոլոր հոն գտնուողներէն եթէ աւելի չեմ, պակաս չըլլալու գիտակցութիւնն ալ ունիմ... կը խառնուիմ ամբոխին։

Ամէնն ալ կը յարձակին ճէյճերուն վըրայ, ու թէյ խմելու «ֆըռթ»եր կը լըսուին ամէն կողմէ. Բովէս կ'անցնի տասնուեան թերթի մը լրաբերը, ռչ-ճէնթլմէնական արտաքինով մը, որ կարծես փորձ սրբագրելու եկած է. գլխարկներու, ժըպիտներու, ու ճաշէներու մէջտեղ կը փայլին մանիշակագոյն գլխարկներ...։

Հասած եմ սենեակ մը, ուր լրագիրներ, գիրքեր կան, անդին սեղան մը, որուն վրայ կը յարձակին անօթիներն ու չաեաները, մէկ մը, մէկ մըն ալ...։ Ու շղբանութիւնս կը գրաւէ լրագիրներու շարքին մէջ, Ծաղիկ ու Աւետաբեր... կը մտածեմ որ Բիւզանդն ինչո՞ւ իր տեղը չունենի հոս...։

Վայրկեանէ մը ի վեր ծրագիր մը ունիմ մաքիս մէջ, կ'ուզեմ ինթերվիու մը ունենալ շրջանաւարտուհիներէն մէկուն հետ։

Առաջին հանդիպողին կը մօտենամ. բաղդէս Հայ է։

Կը ծանօթացնեմ լրագրի աշխատակցի հանգամանքս, ու դիմացինս, առանց առիթ տալու որ խօսքի սկսիմ, հարցում ընեմ.

— Ո՛հ, ա՛ն... ի՛նչպէս գտաք մեր հանդէսը։

— Հիանալի՜, կ'ըսեմ կատարելով։

— Տեսա՞ք, ի՛նչպէս համարձակ, առանց քաշուելու կարդացինք մեր ճառերը. երանի՛ թէ, մեր քոյրերն ալ մեզի պէս...

— Այո՛, երանի՛ թէ, կը պատասխանեմ, հաճոյք պատճառելու համար, թէեւ չեմ գիտեր թէ ի՛նչ կը բաղձար...

— Բայց նիւթե՞րը, կ'առարկեմ։

— Ո՛հ, մնաս չունի, կ'ըսէ, անպատճառ ինքնագի՛ր ըլլալու է. այդէն անդին ժողվածու մը, աշխատութիւն մը չէ՞ նորէն, կ'ըսէ անկեղծօրէն խնդալով...

— Հարկա՛ւ, կ'ըսեմ։

Մեր խօսակցութիւնը ուշադրութիւն հրաւիրած էր ու շրջապատուած ենք, ուրիշ շրջանաւարտուհիներով, ստարաղզի, որոնց կը թարգմանէ մեր խօսակցութիւնը դիմացինս...։

— Ո՛հ, աղէկ չըրիր, կ'ըսէ մէկը. լրագրի աշխատակից, կրնայ չարութիւն մը ընել, քաշքշել...

— Ո՛հ, ո՛չ կ'ըսեմ, վստահ եղէք որ ատանկ չարութիւն չեմ ըներ. ու խընդուքներով, եւ chaude poignéeներով կը զատուինք իրարմէ...։

Զուարթ եմ, ու աղէկ տրամադրութիւն ունիմ. չեմ գիտեր հանդէսէ՛ն, ժըպիտներէ՛ն թէ ունեցած խօսակցութենէս։

Բեռա ԲԱՄԼԻՍ

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ԱԼՖՕՆՍ ՏՕՏԷ

Ալֆոնս Տօտէի մէջ Սէն-Սիմօն կայ, Միշլէ կայ։

Քաղաքական գործերէ ղզուանք ըզգացող այս աշխարժ մարդը, մեր բոլոր վիպագիրներուն մէջ, թերեւս միակն է, որ ճանչցաւ է՛ն մանր գաղտնիքներն ու հանրային գործիչներու էն ծածուկ ըղձացումները։ Բնաւ մէկու մը համար ալ չարակամութիւն չունէ՛ր։

Բայց, կը վերցնէ՛ր խանութները, կը բարձրացնէ՛ր արտաքնները, կը սիրէ՛ր պզտիկները։ Իր բացեղ հոգին գորովանքո՛վ ակողձուն էր։ Իր երկերէն ծորող գթութեան ու բարեսրտութեան օծանմը, անփառունակ էակներու ամբոխին համար հեշտ ու աւետարանի մը պէս փափկանո՛ւշ հանդիսացուց իր հոգին։ Սրտառուչ ու ժողովրդակա՛ն եղաւ։ Սատոյգ է որ հոս ու հոն, կամանաքօրէն սրտայո՛յզ (pathétique) կը ցուցնէր ինքզինքը, առանց պզտիկ ճիգ մը ընելու սակայն, որովհետեւ արցունքի ձի՛րքը ունէր Տօտէ։ Ժըպիտի շնո՛րհն ալ ունէր ա՛ն։ Իր ծիծաղը երաժշտային ու սիրա՛ուն բա՛ն մը եղաւ, ծաղրածու ոգի՛նը ծաղկեալ սատիրական (satyre) պարերգներուն խարքը։

Իր արտադրածներուն մէջ, դեռ բան մը չըսի գործի մը երկնումին վրայ, զոր յղացաւ հինգ մատաղ օրերուն, եւ որուն կատարումին աշխատեցաւ մինչեւ կեանքին քալքայումի՛ն շրջանը։ «Թարթարէն տը Թարասքոն» էր անիկա։ Առավ մեզի տալու մեր «Տոն Քիշոթ»ը, գրեթէ։ Թերեւս այս երեւակ «Թարթարէն»ի մէջն է որ Դոդէ է՛ն աւելի հանճար ու բարեսրտութիւն, եւ եղաւ ամէնէն աւելի ստեղծօ՛ղ։ «Թարթարէն»ը ժողովրդային բիփ մըն է, «Կարկանթիւա»ին պէս։ Բոլորէ ճանչցուած ու ամենուն ընտանի՛ է ատի։ Նըրբազգայիկներուն (raffiné) ու անուանեալներուն հաւասարապէ՛ս հաճելի ըլլալու հանգամանք մը ունի կարծես։ Ամենուն զուարճութեանը համար ստեղծուած է ա՛ն։

Ու ի՛նչ անմեղութեամբ շաղուած է այդ հսկայ զաւարթանը։ Հոն չկայ անհամբա՛յր բան մը, բա՛ն մը որ յիշեցնէ դժնէ երգիծանքը հիւսիսին։ Ասիկա ճառագայթն է ծաղրասէր Թօլէյի՝ սեւ թեղօշներուն տակ, ծաւի երկինքին մէջ։ Թեւաւոր ու երկնային բա՛ն մըն է ա՛ն։

Թարգմ. Մ. ԻՍՊԻՐԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ

Թէ՛ պատմութենէն եւ թէ՛ գրականութենէն որոշապէս կը տեղեկանանք թէ ամուսնական կեանքը բոլորովին վիպերգական եւ բանաստեղծական կեանք մը չէ, թէ ան միշտ չի համաձայնիր պատանեկութեան երեւակայութեանը եւ փափաքներուն հետ։ Միւս կողմէ, մարդկային փորձառութիւնը՝ անցեալին մէջ՝ կուգայ վստահեցնել մեզ թէ ամուսնական կեանքը ի հարկէ եւ միշտ տափակ ու անշուք կեանք մը եղած չէ։

Մենք հոս չպիտի փորձենք մանրանըշել գաղափարական ամուսնական կեանքի մը բոլոր գաղտնիքները։ Այսպիսի փափուկ եւ բազմակողմանի խնդրոյ մը մէջ մեկին եւ ճշգրիտ ըլլալու յաւակնութիւնը բոլորովին անտեղի եւ անհեթեթ ըլլալ կը թուի մեզի։ Մարդիկ միշտ ունեցած են ու պիտի ունենան մասնաւոր ճաշակներ, եւ տարբեր քմահաճոյքներ։ Մենք միայն պիտի ծանրանանք մէկ քանի կարեւոր կէտերու վրայ՝ որոնք ընդհանուր հանգամանք մը ունին, եւ որոնց մասին ցոյց տրուելիք դժգոհութիւնը եւ աչալրջութիւնը, կարծենք թէ, մեծապէս պիտի նպաստեն անդորրութեան, եւ բաղդաւորաբար ամուսնական երջանիկ կեանքի մը իրագործուելուն։

Աւելորդ է ըսել թէ ամուսնական պայմանադիրը հիմնուած է երկան եւ կնոջ փոխադարձ ու առանձին պարտականութեանցը վրայ, եւ թէ անոնց փոխադարձ պարտականութեանց շարքին մէջ կը գտնուին փոխադարձ հաւատարմութիւն, փոխադարձ սէր, փոխադարձ համակրութիւն եւ համաձայնութիւն. մինչդեռ անոնց առանձին պարտականութեանց մէջ՝ երկան կը պատկանի կառավարելը եւ պաշտպանելը, իսկ կնկան՝ հնազանդիլը եւ վստահիլը։

Փոխադարձ սիրոյ պարտականութիւնը կը պահանջէ որ այր եւ կին միշտ իրարու նկատմամբ պահեն այն փափուկ ակնածութիւնը որ առաջներդ զանոնք կընքել ամուսնական պայմանադիրը, եւ ա՛լ աւելի զօրացնեն ու ամրապնդեն զայն՝ ջանալով ըլլալ աւելի՛ անձնուէր, աւելի հաճոյակատար ու աւելի հեզահամբոյր՝ իրարու սիրոյն համար։ Կատարեալ համաձայնութիւնը որ ճշմարիտ սիրոյ արդիւնքն է՝ կը կազմէ գաղափարական ամուսնական կեանքի մէկ կարեւոր գաղտնիքը։ «Սէրը, կ'ըսէ մէկը, հոգւոյ բնազդում մըն է. անիկա պէտք չունի ո՛չ չափաւորելի, ո՛չ ճշգելի, ո՛չ հասկանալի, եւ հազիւ պէտք ունի տեսանելի կամ լսելի՝ իր հասկացողութեանը համար. ա՛յն բնազդական ըմբռնողութիւն մըն է, եւ այն այրը ու կինը որ ունին զայն՝ ճշմարտապէս միացած են։» Մեզ կը թուի թէ ամուսնական կեանքի չարիքներուն դարմանումը փնտռուելու է, ո՛չ թէ ամուսնական կապին թուլցնելուն մէջ, այլ մարդկային ազգին բարոյական դաստիարակութեանը մէջ, — այն անշահախնդրութեան եւ սրտի մաքրութեան մէջ՝ որով ամուսնական կապը կը դադրի իբր խոչընդոտ նկատուելէ, եւ ճշմարիտ սիրոյ բարեխօսին եւ ազնուացուցիչ ազդեցութեանը ներքեւ կ'ըլլայ ինքնութեան բուն նշանակը։ Մենք կը կարծենք թէ ամուսնական կեանքի թշուառութեանց մեծագոյն մասին առաջքը առնուած պիտի ըլլար, եթէ փոխադարձ սիրոյ եւ հաւատարմութեան նուիրականութիւնը միշտ յարգուէր երկու կողմէն ալ։

Առանձին պարտականութեանց մէջ, ինչպէս արդէն ակնարկեցինք, երկան պարտականութիւնն է խնամք տանիլ իր կնոջ, եւ պատշաճօրէն հոգալ իր ընտանիքին բոլոր պէտքերը. իսկ կնկան պարտականութիւնն է պահել ընտանեկան եւ կամեցած սահմանին մէջ, եւ տեսնել թէ անիկա կը գործածէ՞ ամենայն խոհեմութեամբ ու խնայողութեամբ։

Սխալ է կարծել թէ տիպար ամուսին մը տիպար կնոջ ձեռագործն է։ Ան որոշ դասակարգի մը կը պատկանի, եւ հազուադիւտ է։ Երբ մարդ մը կը հասնի ամուսնանալու հասակին՝ իր սովորութիւնները եւ իր ապրելակերպը արդէն խոր արմատ մը ձգած են, եւ իր հակամիտութիւնները այնպէս սերտօրէն հիւսուած են որ անոնք տարածուելու եւ բարեկրթուելու խիստ քիչ ընդունակութիւն ունին։ Այսպէս՝ տիպար ամուսին մը՝ իր էական եւ հիմնական յատկութեանց համար՝ կախում չունի իր կողակցէն։ Անիկա որոշ նկարագրի մը տէր է։ Բարեգթութիւն եւ մարդասիրութիւն նկարագրուած են անոր դէմքին վրայ, եւ ի յայտ կուգան անոր լեզուէն։ Ան չըսեր բան մը որ թեթեւամտութիւն բուրէ, կամ անվայել բան մը՝ ցուցադրելու համար իր նրբամտութիւնը։

Անոր բոլոր խօսքերը արտայայտութիւններն են այն ազնուութեան որ կը զարդարէ անոր միտքը, եւ այն առաքինութեան որ կը տաքցնէ անոր սիրտը, եւ կը կանոնաւորէ անոր կեանքը։ Փափկանկատութիւնը եւ խոհադատութիւնը մէկմէկ ապացոյցներ են անոր մտաւորական, բարոյական ու ֆիզիքական կարողութեանցը, եւ ի յայտ կը բերեն անոր ինքնաճանաչողութիւնը, ինքնակառավարութիւնը եւ անձնուիրութիւնը։ Ան կը հասկնայ կեանքի նրբութիւնները ու փափկութիւնները, եւ լաւ գիտէ թէ փոքրիկ չնչիններ կամ զրկանքները յաճախ կը լինեն կնկան մը երջանկութիւնը եւ թշուառութիւնը։ Ան գիտէ թէ ամուսնական կեանքը մեծ դպրոց մըն է փոխադարձ զարգացման եւ յառաջդիմութեան համար, եւ թէ անիկա ունի իր գործնական, բնական, բարոյական եւ հոգեւոր կողմերը։ Իր առանձին առնչութեանցը մէջ երբ պահանջք-ը ըլլալու յարկին մէջ կը գտնուի՝ ան երբեք չի թերանար քաղցր եւ փափկանկատ ըլլալէ. իր նշանաբանը՝ այսպիսի պարագաներու նշանաբանն է. — Suaviter in modo, fortiter in re.

Սակայն, աւելորդ է ըսել թէ, խիստ շատ բան կախում ունի տիպար կնոջմէն՝ ապագայ տիպար ամուսինները պատրաստելու մէջ, որովհետեւ գիտակից մայրերն են որ մեծ մասամբ կը պատրաստեն ապագայ այրերը։ Անոնց վրայ կը ծանրանայ ապագայ ընտանիքներու անկեան քարը զետեղելու ծանր պատասխանատուութիւնը։ Անոնք միայն ունին ճիւղը ծռելու պատեհ առիթը՝ մինչդեռ անիկա պատանի եւ դիւրաթեք է, եւ տալ անոր հաստատուն եւ ճիշդ ուղղութիւն մը՝ իր դէպի վեր աճմանը մէջ։

Այն մարդիկ որ կը փափաքին ըլլալ տիպար ամուսիններ՝ պէտք է ի գործ դնեն մեծ զգուշութիւն՝ ընտրելու մէջ իրենց կեանքի ընկերը։ Կիները թէեւ չեն կրնար շինել տիպար ամուսիններ, կրնան եղծանել եւ ապականել զանոնք։ Ըսուած է թէ յաճախ բնաւորութեան տէր կին մը կրնայ կործանել եւ թշուառացնել աւելի մարդիկ՝ քան քսան բարի ու ազնիւ կիներ կրնան ուղղութեան բերել յաճախ բնաւորութեան տէր մարդ մը. ամոլ մը որ անյարմար կերպով լծակցուած են եւ կռուասէր բնաւորութիւն մը ունին, կրնան աւելի վնաս պատճառել ամուսնութեան կարգադրութեան՝ քան թէ տասը դաշն սիրտ եւ համբերատար ամոլներ կրնան դարմանել այդ վնասը։

Հետեւաբար, ապագայ ամուսին մը, որ ճշմարտապէս կը փափաքի վայելել գաղափարական ամուսնական կեանք մը՝ պէտք է նայի հետը ամուսնանալիք աղջկան ներքին քան թէ արտաքին գեղեցկութեանը վրայ։ Ասով, անշուշտ, չենք ուզեր հասկցնել թէ արտաքին գեղեցկութիւնը անարժէք բան մըն է։ Ընդհակառակը, մենք կը կարծենք թէ բոլոր գեղեցկութիւնները արժէքաւոր են. առաքինութիւնը գեղեցկութիւնն է, ո՛ր տեսակէն ալ ըլլայ ան, կէտ նպատակ է, որուն հասնիլ կը նկրտի մարդկային ընկերութիւնը։ Սակայն, միեւնոյն ատեն, կը կարծենք թէ, ոչ մէկ կին որուն միտքը չափով մը զարգացած է, եւ որուն սիրտը մաքուր, եւ դիտաւորութիւնները բարի, եւ փափաքները բարձր եւ վսեմ են, չի կրնար տգեղ ըլլալ ու երեւնալ։ Գեղեցկութիւնը նման է սիրոյ, որ չկրնար ծածկուիլ, երբ մտքի ամէն մէկ խորհրդածութիւնը անմիջական տպաւորութիւն մը կ'ընէ դէմքին վրայ։ Քանի որ իւրաքանչիւր ներքին բարի թելադրութիւն կ'ամոքէ եւ կը քաղցրացնէ դէմքը, եւ իւրաքանչիւր գէշ թելադրութիւն կը պղծացնէ եւ կը կարծրացնէ զայն, քանի որ իւրաքանչիւր ժպիտ եւ իւրաքանչիւր խոժոռ նայուածք, իւրաքանչիւր գորով ու խանդաղատանք, եւ իւրաքանչիւր խստութիւն ու բրտութիւն իրեն յատուկ տպաւորութիւնները կը ձգեն ենթակային դէմքին վրայ՝ միթէ կարելի է զանազանել մտքի եւ սրտի գեղեցկութիւնը դէմքի գեղեցկութենէն։

Աղեքսանդրիա

ՏՈՔԹ. Ս. Վ. ԵԶՆԻԿԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԻՐՋԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ — ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Բոսլման վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9. ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Լեաօ-Թունկի մէջ — Սխալ լուր մը. — Կարեւոր ընդհարում մը. — Մօտալուտ ճակատամարտ մը։

Բարիզ, 14 յունիս. — Թանի մէջ հետեւեալը կը կարդանք. — «Բորքէվիչ զօրավարին վերջին հեռագիրը ցոյց կուտայ թէ ընդհանուր կացութիւնը անփոփոխ է Լեաօ-Թունկի մէջ։ Ռուսերը կը գրաւեն Ուան-Ֆան-Տանը՝ իբրեւ ամենէն յառաջացեալ կէտը։ Ճափոնները կը մնան նախորդ օրերու իրենց պաշտպանողական դիրքին վրայ՝ Բու-Լան-Թիէն ու Թա-Քիու-Թան՝ Սամար ծովածոցին խորէն մինչեւ Զա-Հայի հովիտը։ Այդ կացութիւնը կը հերքէ Նիու-Զուանկէն առնուած այն ոչ-պաշտօնական տեղեկութիւնը թէ Ռուսերը պարտուած են ու դէպ ի հիւսիս կը քաշուին, միաց որ այդ լուրը ինքնին ալ կը հերքուի՝ ութ հարիւր հոգի հաշուելով կորուստները զօրախմբի մը որ հինգ հազար հոգիէն աւելի չերեւար։ Այդ տեսակ թիւ մը բնաւ չի յարմարիր յառաջապահներու ընդհարումի մը. աւելի բան է եթէ այդ յառաջապահներուն կողմէ ցոյց տրուած անօրինակ եւ ոչ-բանաւոր կերպով զանոնք մղած ըլլայ բնաջնջման կռիւ մը։ Խիստ չտեսնուած կ'երեւար երէկ իրիկուն առնուած ճակատամարտի մը լուրը զոր ռուսական զօրախումբ մը կատարած է ճափոնական յառաջապահներու դէմ, Հայ-Ջէնկի հարաւային արեւելեան կողմէն 45 քիլոմեթր հեռուն։ Ընդհարումը կատարուած տեղը լեռնոտ կիրճ մըն է որուն անունն մը չեն տար աշխարհագրական քարտէսները, բայց Հայ-Ջէնկէն անցուցած հեռաւորութիւնը թոյլ կուտայ ճշդելու սահմանելու։ Ասիկա այն կէտն է ուր Ֆէնկ-Հոանկ-Ջէնկէն Հայ-Ջէնկ տանող մեծ ճամբան կը կտրէ Ֆէն-Զուի-Լիէնկի լեռներուն գագաթը։ Ռուսերը հոն բաւական զօրաւոր դիրք մը ունէին որ կ'երեւայ թէ Թոկարդի մը դիրք կատարած է։ Ճափոնները այո՛ք կը նեղուին ռուսական Ա. զօրաբանակին (զօ. Շթաքէլպէրկ) Թա-Բին-կի մէջ նահանջուելէն, կը խորհէին յառաջանալ մինչեւ Հայ-Ջէնկ եւ այդ քաղաքին առջեւ վրդովիչ ցոյցեր կատարել՝ նոյն զօրաբանակին հաղորդակցութեանը համար։ Ցայտնի չէ թէ այդ փորձը որքան կրնայ յաջողիլ, վասն զի անկարելի է որ Հայ-Ջէնկ զօրաւոր կերպով պաշտպանուած չըլլայ ռուս զինուորներէ եւ ճափոնական զօրախումբը հոն երթալէն իրեն դէմ այժ մը չգտնէ։ Կարելի է նաեւ որ յունիս 12ի գործողութիւնը յառաջացածը եղած ըլլայ աւելի ընդարձակ ձեռնարկի մը եւ թէ հետեւեալ հեռագրին համաձայն զոր մեր մասնաւոր թղթակիցը կը ղրկէ Բորքէվիչ զօրավարին պաշտօնական զեկոյցէն առաջ, մեծ ընդհարում մը մօտալուտ ըլլայ Սիու-Եէնի եւ Ֆէնկ-Հոանկ-Ջէնկի միջեւ։ Ասաւիկ այդ հեռագիրը որ Լեաօ-Եանկէն ուղղուած է յունիս 14 թուականով. — «Կ'իմանամ թէ Թա-Բու-Զան ցամաք ելած ճափոնական զօրաբաժինները եւ Բուրոքի զօրավարին զօրաբաժինները Սիու-Եէնէն ճամբայ ելեր են եւ թէ հիւսիսային արեւմուտքի ուղղութեամբ կը յառաջանան դէպ ի Հայ-Ջէնկ։ Զանազան նշաններ մտածել կուտան թէ մեծ ճակատամարտ մը մօտալուտ է Հայ-Ջէնկի հարաւային արեւելեան կողմը»։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Զգայացունց լուրեր. — Կարծիքներ. — Ցոյցեր եւ մտահոգութիւններ. — Ծանր լուր մը. — Անբեղ հեռագիր. — Վէրեսչակինի կտակը. — Թնդանօթները։

Բարիզ, 14 յունիս. — Նիւ-Եորք-Հէրըլդ հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Բեդերսպուրկի իր թղթակիցէն. — «Ահա օր զգայացունց լուր մը հրապարակ կը հանուի։ Այսօր կը ծանուցուի թէ ճափոնական չորս զրահաւորներ ու երկու յածանաւեր ընկղմած են եւ թէ Ռեթվիզան բոլորովին կորսուած է։ Աւելի ծանրակշիռ է այն զրոյցը թէ Բուրոքի զօրավարին շարժումը մտադրութիւն մը ցոյց կուտայ՝ շրջապատելու Ռուսերուն ձախ կողը։ Պիրժավիա Վիեդոմոսթի զինուորական քննադատը կ'ըսէ թէ այդ շարժումին նպատակն է կտրելու Ռուսերուն նահանջի գիծը դէպ ի Խարպին։ Ճափոններուն ծրագիրը ըլլալ կ'երեւայ գրաւել Ինքէուն, պաշարելով Լեաօ-Եանկը՝ ռուսական բանակին գործողութիւններուն դէմ։ Ճափոնները, սակայն, կ'երեւայ թէ կը մոռնան որ ամէն օր նոր զինուորներ կը ժամանեն։ Բոլոր լրագիրները կը հաստատեն սոսկումով այն զգացումները զորս Ճափոնները ցոյց կուտան՝ թաղելով Նան-Զանի ճակատամարտին մէջ մեռած ռուսական 675 զինուորները։ Մինչեւ մէկ ատենէ ի վեր անհայտ գտնուածութեամբ իմացուեցաւ այն լուրը թէ 846 Ռուսեր գերի կը գտնուին Թօքիօյի մէջ։ Նովոյէ Վրեմիա Մ. Նահանգաց կողմէ Բորքէֆ. պոր ընդծովեայ չոգենաւը Ճափոններուն ծախսուած ըլլալուն դէմ չանթեր արձակելէ ետքը, հիմա լռել կ'ընէ եւ կը խոստովանի թէ սխալած է։»

— Բեդերսպուրկի կարգ մը շրջանակներուն մէջ այնպէս կը նկատուի թէ լուրերու բացարձակ չգոյութիւնը կրնայ նշան մը նկատուիլ թէ ծանր դէպքեր մօտալուտ են։ Ռուսիոյ պալատականներէն ապայ մը յայտարարեց թէ Շթաքէլպէրկ զօրավարը Նիու-Զուանկ պիտի մնայ, եւ թէ հաւանական է որ Ճափոնները նոյն տեղին մօտ պատերազմ մը մղեն անոր դէմ։ Իբրեւ կարեւոր իրողութիւն մը նկատելու է Սիու-Եէնի եւ Սա-Եէ-Մա-Ցուի գրաւումը Ճափոններուն կողմէ, որոնց գիծերը աւելի կը սեղմուին Նիու-Զուանկի ուղղութեամբ։ Կարելի է որ Բուրոքի զօրավարը Բորթ-Արթուրի վրայ քալէ, այն մտածումով որ Բարբարոթքին պիտի չուզէ թողուլ Լիաօ-Եանկը, ուրկէ օգնական զինուորներ կը սպասէ։ Չինական շարժում մը կը վախցուի։

— Բեդերսպուրկի մէջ զրոյց կայ թէ Լիաօ-Եանկէն հեռագիր մը առնուեր է՝ ծանուցանող թէ յունիս 10ին մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է Բորթ-Արթուրի մօտ։ Շթոսէլ զօրավարը, որ իր սովորութեան համաձայն, անձամբ կը վարէր ճակատամարտը, ծանրապէս վիրաւորուած է, որով բարձր կարգի սպաներ են վիրաւորեալները։ Անկարելի է ո՛չ հաստատել այս լուրը եւ ոչ ալ մանրամասն տեղեկութիւն մը իմանալ։

— Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը որոշեց անթել հեռագրի գործիքներ զետեղել Պօռոդինօ նման չորս զրահաւորներու, չորս յածանաւերու եւ այն բոլոր նաւերուն մէջ որոնք Պալթիկի նաւատորմին պիտի կազմեն։

— Նկարիչ Վէրեշչակինի կտակը զոր Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւորելէ առաջ պատրաստած էր, Մոսկուայի դատարանին յանձնուեցաւ՝ վաւերացուելու համար։ Քանի մը նկարներէ զատ Վէրեշչակինի ունեցածը շատ քիչ բան մըն է։ Կովկասի մէջ հող մը ունի, Մոսկուայի արուարձաններուն մէջ տուն մը ու աշխատանոց մը եւ տասը հազար րուպլի ալ Ռուսիոյ կայս. պանքային մէջ։ Ասոնք պիտի ժառանգեն նկարիչին ընտանիքը։

— Լեռնային քսանըչորս թնդանօթներ, որոնց մէջ արագաձգութեամբներ ալ կան, Սեւաստոպոլէն ճամբայ հանուեր են դէպ ի Ծայրագոյն Արեւելք։ Ռուսերը մինչեւ հիմա պատերազմի դաշտին վրայ տասնըերկու լեռնային թնդանօթներ միայն ունին, որոնց մէջ արագաձգութեամբներ չկան։ Այդ թնդանօթները որոնք նախապէս Ֆրանսայէն կը գնուէին, հիմա Ռուսիոյ մէջ կը պատրաստուին։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բորթ-Արթուրի մէջ. — Չինացիի մը պատմութիւնը. — Նաւային կացութիւնը. — Ընդհարումներ. — Ճափոնի հեռագրական հաղորդակցութիւններ. — Ճափոնի բանակը։

Բաուբան-Ձէ, 14 յունիս. — Ռուսերը անցեալ իրիկունը ձերբակալեցին չինացի մը որ Բորթ-Արթուր մտած էր Ճափոններուն հաշւոյն լրտեսութիւն ընելու եւ եօթը օրէ ի վեր հեռացած էր նոյն քաղաքէն։ Այդ Չինացին կ'ըսէ թէ բազմաթիւ զօրածոցներ գիշեր ցերեկ կ'աշխատին նորոգելու մարտանաւերը, վստահ ըլլալով որ երկու շաբաթէն պիտի կրնան աւարտել այդ նորոգութիւնները։ Զորս յածանաւորներ, որոնց թնդանօթները դէպ ի ցամաք ուղղուած են, ցամաքի պաշտպանութեանը մասնակցելու, Կոլոէն-Հիլի առջեւ կը գտնուին։ Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մուտքը մասամբ մաքրուած է, սակայն Թոկօ ծովակալը տեղւոյն կերպով կը կատարէ պաշարումը։ Բորթ-Արթուրի ցամաքային ու ծովային զինուորներուն թիւը երեսուն հազարէն վար է, որոնց մէջ կան բազմաթիւ վիրաւորներ ու հիւանդներ։ Երկու ամսուան համար պաշար կայ քաղաքին մէջ։ Չինական բոլոր ուտելիքները գնուած են զինուորական իշխանութեանց կողմէ։ Չինացի արհեստաւորները աղերսագիր մը ուղղեցին Շթոսէլ զօրավարին՝ քաղաքէն հեռանալու համար արտօնութիւն խնդրելով։ Չիֆէնկթայ որ Բորթ-Արթուրի ամենէն հարուստ Չինացին է, ջաղացք մը ունի, ուր կ'աղան Ամերիկայէ բերուած ցորեններ ֆրանսական նաւի մը կողմէ որ Բորթ-Արթուր կը մնայ։ Ռուսերը մեծ մթերքներ պատրաստած են նոր քաղաքին եւ քանդած ռուսեւչինական պանքան։ Բորթ-Արթուրի մէջ 2,400 թոնօ քարածուխ եւ 3000 թոնօ ալ ճափոնական ածուխ միայն կայ։ Զրահապատ երկու կառախումբեր, Ռէթվիզանի թնդանօթներով սպառազինուած, յարձակեցան ճափոնական դիրքերուն վրայ եւ յաջողեցան վերադառնալ՝ մեծապէս վնասուած ճափոնական ռումբերէն։ Բեդրօբաւլովսքի բեկորները կ'երեւան՝ երբ ջուրերը ցած ըլլան։ Թոկօ ծովակալը թոյլ չի տար անցքը բազմաթիւ նաւակներու որոնք կը փորձեն պաշար տանիլ Բորթ-Արթուր։ Այդ տեսակ քառասուն երկու նաւակներ, որոնք Չէ-Ֆուէն կու գային, Թունկ-Զան-Թաւ ղրկուեցան։ Ռուսերը վհատած են։ Բորթ-Արթուրի Ռուսերը կը յուսան թէ Բուրոքի զօրավարը օգնութեան զինուոր պիտի ղրկէ։

Թիէն-Ջին. — Ռուսական Սեզարեվիչ զրահաւորը որ Բորթ-Արթուրի մէջ նորոգուեցաւ, պատրաստ է գործօն դեր կատարելու։ Նաւահանգիստին առջեւ ականներ կան, պատերազմիկ երկու կողմերուն միջոցաւ դրուած։ Բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ ռուսական Կիլեաք ու Պոպր թնդանօթակիրները քանդուած ըլլան։

Թոքիօ. — Թոկօ ծովակալը խիստ հսկողութիւն մը կը կատարէ Բորթ-Արթուրի վրայ։ Ռուսական չորս յածանաւորներ հալածեց որոնք կղզիի մը մօտը տեսնուած էին։ Այդ նաւերը կրցան Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստը վերադառնալ։

— Բուրոքի զօրավարին ընդհանուր բանակատեղէն կը հեռագրեն թէ ամէն օր ընդհարումներ կը կատարուին ռուսական ու ճափոնական յառաջապահ դիրքերուն միջեւ։ Ճափոնները որ եւ է մեծ չեն կրեր եւ միշտ մէկ քանի Ռուսեր գերի կը բռնեն։ Հեռագրական թելերը գիշերները կը կտրուին, հաւանօրէն Չինացիներու կողմէ, որոնք Ռուսերու հաշւոյն կը գործեն։

Լոնտոն. — Նագազաքիէն կը հեռագրեն Տելի Էքսբրէսի յունիս 11 թուականով թէ հեռագրական հաղորդակցութիւններ հաստատուած են Կորէայի եւ Ճափոնի միջեւ։ Հիմա Թոքիօ ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ է պատերազմի դաշտը գտնուող զօրաբանակներու հրամանատարներուն հետ։ Իւրաքանչիւր զօրախումբ իրարու հետ կապուած է զինուորական հեռագրութիւնով։

— Ֆրանքֆ. Ցայթունկի Թօքիոյի թղթակիցը մայիս 7 թուականով կը գրէ թէ ճափոնական բանակին առողջապահական վիճակը լաւ չէ եւ թէ բազմաթիւ հիւանդներ Ճափոն կը տարուին։ Կ'երեւայ թէ ամենէն աւելի թիֆոն եւ փորհարութիւնը զոհեր կը պատճառեն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՇԹԱՔԷԼՊԷՐԿ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 17 յունիս. — Շթաքէլպէրկ զօրավարը կը հեռագրէ. — «Յունիս 15ին առաջադրած էի յարձակիլ թշնամիին աջ կողին վրայ, բայց երբ մեր զօրքերը սկսան յաջողապէս սեղմել այդ կողը, Ճափոնները մեծ բազմաթիւ զօրքերով յարձակեցան մեր աջ թեւին վրայ։ Այն ատեն պարտաւորուեցայ առաջ քշել ամբողջ պահեստի ուժերս, բայց ասոնք անբաւական եկան եւ հարկադրուեցայ դէպ ի հիւսիս նահանջել երեք ճամբաներէ։ Մեր կորուստները ծանր են, բայց դեռ ամբողջովին յայտնի չեն։ Ճակատամարտի միջոցին մեր առաջին կիսաբաժինէն տասներկու թնդանօթներ բառին բուն առումով խմբուած ծակ ծակ եղան ճափոնական ռումբերէն։ Տասնվեց թնդանօթներէն անիւները բոլորովին խորտակուեցան, այնպէս որ ստիպուեցանք լքել զանոնք։ Մեր զօրքերը մեծ քաջութեամբ կռուեցան. իրենցմէ մեծ մաս մը կրկնակի հրամաններէ վերջը միայն ետ քաշուելու հաւանեցաւ։»

ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ՅԱՌԱՋԱՑՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 յունիս. — Ճափոնները մեծ թիւով զինուոր ցամաք կը հանեն Բայչուս։ Ասոնք Բուրոքի զօրավարին բանակը երթալով կը կարծուի թէ դէպ ի հիւսիս պիտի քալեն։

— Ճափոնական զօրաբաժին մը գրաւեց Հաւ-Եար-Եէնը եւ բնաջինջ ըրաւ զօրախումբ մը որ կը բաղկանար երեք հարիւր ռուս զինուորներէ եւ նոյնքան ալ տեղացիներէ։

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Կորէայի հիւսիսային արեւելեան կողմը գտնուող ռուս զինուորները իրենց գրաւած տեղերը կը լքանեն եւ դէպի Վլատիվոսթոք կը նահանջեն։

ԾՈՎԻ ՎՐԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճափոնական նաւատորմիղը ճամբայ ելաւ՝ հալածելու Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմիղը, սակայն Վլատիվոսթոքի նաւատորմիղը, թանձր մշուշներէն եւ սաստիկ փոթորիկէն օգտուելով, հաւանական է որ Վլատիվոսթոք դարձած ըլլայ։

ԹՈՔԻՕ. — Վերջերս ընկղմած ճափոնական երկու փոխադրանաւերու մէջ հազար չորս հարիւր զինուորներ կային։ Ասոնց հազարը խեղդուեցան։

ԲԱՐԻԶ. — Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմիղը, ընկղմած ճափոնական փոխադրանաւերէն շատ մը զինուորներ գերի բռնելով, Վլատիվոսթոքի նաւահանգիստը գնաց։

— Իքի կղզիներուն մօտ նաւային ճակատամարտը դեռ կը շարունակուի ռուս ծովակալ Սքրիտլովի եւ ճափոն ծովակալ Քամիմուրայի նաւատորմիղներուն միջեւ։

ՑԱՄԱՔԻ ՎՐԱՅ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Վլատիվոսթոքէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ պատերազմի դաշտին վրայ կարեւոր փոփոխութիւն մը չկայ։ Անձրեւի եւ մշուշի եղանակը մօտեցած ըլլալով մինչեւ օգոստոսի վերջին կէսը պիտի սպասուի այդ եղանակին անցնելուն։

— Բուրոքի զօրավարին բանակը գտնուող Ռիւթէրի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ երկու կողմի բանակներուն կողմէ ռազմական պատրաստութիւններ տեսնելու համար դադարի ժամանակը եկած է եւ թէ զինուորական շարժմանց մասին տրուելիք մանրամասնութիւնները յառաջիկային կատարուելիք ընդհարումներուն արգելք պիտի ըլլան։

ԲԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն հասած հեռագիրներ կը հաստատեն թէ Վաֆան-կուի ճակատամարտներուն մէջ երեք հազար Ռուսեր եւ վեց հազար Ճափոններ սպաննուեր ու վիրաւորուեր են։

ՌՈՒՍԵՐԸ ՎՀԱՏԱԾ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՎԻՃԱԿԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Բեդերսպուրկէն մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Մուքտէնէն լուր առնուած է որ անհամար թիւով ճափոնական զինուորներ համախմբուած են Բորթ-Արթուրի շուրջը, քաղաքին վրայ յարձակելու պատրաստ։ Այս լուրին վրայ խորունկ վհատութիւն մը յաջորդեր է վերջին օրերու յուսալից վստահութեան։ Հիմա կը վախցուի թէ քաղաքը չպիտի կրնայ դիմանալ այդչափ ահարկու հարուածի մը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Քիլի տեսակցութիւնը. — Էտուարտ է.ի ուղեւորութիւնը. — Ռուս լրագիրները. — Ընդունելութեան ծրագիրը։

Բեդերսպուրկ, 14 յունիս. — Ռուս լրագիրը կը խօսի Անգլիոյ թագաւորին կողմէ մօտերս Քիլի տրուելիք այցելութեան վրայ։ Կը գովէ Անգլիոյ վեհապետին քաղաքագիտական տաղանդները եւ այն մեծ ճարտարութիւնը զոր ցոյց տուաւ, ամրացնելով Ա. Բրիտանիոյ քաղաքական յարաբերութիւնները օտար պետութեանց հետ։ Ռուս թերթը յետոյ կը յայտնէ թէ Էտուարտ Է. միշտ հանդարտ, զգուշաւոր, չափաւոր եւ խոհեմ ընթացք մը ունեցած ըլլալով, անոր հանդիպումը Գերմանիոյ կայսեր հետ որ եւ է երկիւղ պիտի չազդէ՝ բրիտանական քաղաքականութեան ներկայ հակումին նկատմամբ։ Նովոսթի ալ կ'ըսէ թէ Քիլի տեսակցութիւնը պիտի հաստատէ Գերմանիոյ թէ անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութիւնը բնաւ իրեն դէմ ուղղուած չէ եւ թէ հետեւաբար անգլեւ-գերման յարաբերութիւնները միշտ պիտի պահեն իրենց խաղաղասէր ու բարեկամական հանգամանքը։ Նովոսթի կը յարէ թէ այդ հանդիպումը չի կրնար փոփոխել Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ եղած անվստահութեան զգացումները՝ ճարտարարուեստի եւ ծովային վաճառականութեան տեսակէտով։

Պերլին. — Անգլիոյ թագաւորին այցելութեանը առթիւ կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ կայսրը նախ չոգենաւով ընդառաջ պիտի երթայ Էտուարտ է.ի։ Երկու վեհապետները հաւանօրէն իրարու պիտի հանդիպին յունիս 24ի իրիկունը եւ կամ հետեւեալ օրուան առտուն, Պրունսպիւթէլի բացերը եւ կամ նոյն ին հոն։ Անգլիոյ թագաւորին ու Գերմանիոյ կայսեր զբօսանաւերը պիտի մասնակցին Քիլէն Էքքէրնֆէօռտէ կատարուելիք նաւարշաւին։

ԱՆԳԼԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Անգլիա եւ Ռուսիա. — Ընդծովեայ չոգենաւի մը արկածը. — Ամերիկացի Եղիա մարգարէն։

Լոնտոն, 14 յունիս. — Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարապետ Պ. Պալֆուր, եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւններ կատարուած չեն, անգլեւ-ֆրանսական համաձայնութեան նման համաձայնութիւն մը կնքելու նպատակով։

— Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւններ կատարուեցան բրիտանական այն ընդծովեայ չոգենաւին համար որ ընկղմեցաւ բոլոր մէջը գտնուողներովը։ Նախապէս ըսուեցաւ թէ չոգենաւը խոշոր շոգենաւի մը զարնուած է, սակայն եղին ալ ըսողներ եղան թէ այդ աղէտը կարգ մը թերութեանց արդիւնք էր։ Երեսփոխան մը բացատրութիւն ուզեց այդ մասին։ Ծովային նախարարութեան ներկայացուցիչը պատասխանեց թէ քննիչ յանձնաժողովին տեղեկագիրները գաղտնի ըլլալով, չէր կրնար յայտարարութիւն մը ընել։ Այդ պատասխանը բաւական չի նկատուիր Անգլիոյ մէջ այդ մասին տիրող յուզումը հանդարտեցնելու։

— Ամերիկացի կարծեցեալ Եղիա մարգարէն՝ Տօուի որ շաբաթ օրը Լոնտոն ժամանեց, չորեքշաբթի պիտի մեկնի, վասն զի սպասած խանդավառ ընդունելութիւն չգտաւ։ Տօուի մտադիր է քննադատել բրիտանական կառավարութիւնը։ Անգլիացիները որոնք այդ տեսակ բան մը բնաւ չեն ընդունիր, սուլեցին երբ Պէրլինէն Լոնտոն ժամանեց։ Տօուի այն օթէլներուն, ուր կեղծ անուններով իջեւանեցաւ, հետզհետէ զայն վտարեցին երբ մ'ով ըլլալը հասկցան։ Տօուի հիմա գլուխը դնելու տեղ մը չունի։

ՄԱՐՈՔ

Բէրտիքարիսի խնդիրը. — Աւազակապետին պահանջումները. — Նոր առեւանգումներ։

Թանճէր, 14 յունիս. — Անգլիոյ դեսպանը կ'ըսէ թէ Պ. Պ. Բէրտիքէրիսը ու Վարլէյը առեւանգող Ռէյզուլի աւազակապետին գրեթէ բոլոր պահանջումները ընդունուած եւ հաղորդուած են անոր։ Կը յուսացուի թէ դօն միջալով պիտի արձակէ երկու Ամերիկացիները, բայց Անգլիոյ դեսպանը չի կրնար ըսել թէ ասոնք երբ պիտի արձակուին։

— Ռէյզուլիի այն որոշումը որով տեղացի պաշտօնեաներու հետ միայն կ'ուզէ բանակցիլ, ընդհանուր հաւանութեան կ'արժանանայ Թանճէրի մէջ։ Երկու Ամերիկացիներ, անշուշտ լաւ տրամադրութիւններով առաջնորդուած, փորձած էին աւազակապետին հետ բանակցիլ իրենց հաշւոյն, առանց արտօնելու իրենց կառավարութեանց։ Կը վախցուէր թէ մի՛ գուցէ այդ պատճառով յապաղի աւարտումը բանակցութեանց որոնք Ռէյզուլիի եւ տեղական պաշտօնեաներու միջեւ կը կատարուին։

— Հակառակ զինեալ հակասող զրոյցներու, ստոյգ աղբիւրէ տեղեկութիւն առնուած է որ Մոկատորի մօտ աւազակներու կողմէ առեւանգուեր է Պ. Ռիկսալոպուլոս Զուիցերիացի վաճառական մը։

— Իտալիոյ հիւպատոսը, որ Թանճէրէն մէկ քանի քիլոմեթր հեռուն կը բնակի, քիչ մնաց որ աւազակներու ձեռքը իյնար, բայց ժամանակին իմանալով կրցաւ քաղաք ապաստանիլ։

Ներքին Լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ, Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, Ֆրանսայի դեսպանը, Վոթուր պահականաւին հրամանատար Բիէռ Լոթի, զինուորական կցորդը, կին եւ առաջին թարգմանը, Ցունաստանի դեսպանը, առաջին թարգմանը եւ Պ. ու Տիկին Ռոլլ, Ամերիկայի դեսպանը, որ դին ու առաջին թարգմանը, Իտալիոյ դեսպանատան գործակատարը, պահականաւին հրամանատարը, երեք սպաներ, հրամանատարին կին ու դեսպանատան առաջին թարգմանը, պապական Նուիրակը, առաջին քարտուղարը եւ Իզմիրի ներկայացուցիչ Տ. Մարինքօ, Սամոսի ուսանական հիւպատոսը, պալատական գործակատարը ու աղջիկը, Օսմ. Պանքային, Հանրային Պարտքի վարչութեան ու Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէնները, Հանրային Պարտքի վարչական խորհուրդին նախագահ Պ. Պէժէ եւ բազմաթիւ ուրիշ օտարազգի հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք կայս. Պալատ երկու բարդ քահուաղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշայի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։ Հիւրերը նաեւ պատուասիրուեցան թէյով, պիսքիթով, պաղպաղակով, խմիչքով, սիկառէթներով եւ օշարակներով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սելամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընդունուած արտօնութեամբ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Պարոն ֆոն Քալիչէ եւ Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ԳԻՐՔԵՐ. — Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Նկատելով որ «Բաքայիլ ըլ ասամ» անուն գիրքը եւ «Միֆթահը ըլ փաթիհա» անուն մանկական թերթը վնասակար են, ուստի, մարդկութեան ծառայելու նպատակով, կը ծանուցուի թէ այդ գիրքերուն կայս. երկիրներէ ներածումը ու գործածութիւնը բոլորովին արգիլուած է եւ թէ զանոնք գործածող բժիշկը պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուի։»

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ. — Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթի, ցաւակցութիւն յայտնեց Ճէնեռալ Սլոքըմ շոգենաւի արկածին համար։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Քոնսթան, երէկուան կայս. ունկնդրութեան պահուն, շնորհակալութիւն մատոյց՝ Կալէտոն դէր-ծովակալին Կ. Պոլիս գտնուած միջոցին շնորհուած կայս. մեծարանքներուն համար։

— Սէլանիկէն կը հեռագրեն թէ Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմիղը, երէկ, Սէլանիկ ժամաներ եւ թնդանօթներով ողջուներ է օսմ. դրօշը, որուն փոխադարձաբար պատասխաներ է։ Կուսակալին կողմէ մասնաւոր պաշտօնեաներ Կալէտոն դէր-ծովակալին գտնուած նաւը երթալով բարի գալուստ մաղթեր են։ Ցետոյ Կալէտոն դէր-ծովակալը իր հետեւորդներով ցամաք ելեր եւ այցելութիւն տուեր է կուսակալին ու Գ. զօրաբանակի հրամանատարին։ Նաւատորմիղը Սէլանիկէն Պիրէա պիտի երթայ եւ անկէ ալ Թուլոն։

— Նաւատորմիղը Իզմիրէն Միթիլէն գացած ատեն Այտընի կուսակալին որդին գնդապետ Սալիհ պէյ Միւֆթինեան զրահաւորով մինչեւ Միթիլլի ուղեկցեր է Կալէտոն դէր-ծովակալին։

ՃԷՆՈՎԱՅԻ Անսալտօ նաւագործարանին մէջ օսմ. կառավարութեան հաշւոյն շինուող եօթը թորփիլլոհալածներուն շինութիւնը մինչեւ հինգ ամիս պիտի աւարտի։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ նոր կանոնագրին տրամադրութեանց գործադրութեանը առթիւ քսան տեսակէ աւելի դրոշմաթուղթեր պատրաստուած են՝ զանազան գիներով եւ հինգ ձեւի վրայ։

— Դրոշմաթուղթի կանոնագրին հրատարակութեան շարունակութիւնը երկուշաբթի օրուան յետաձգել պարտաւորեցանք, նիւթերու առատութեան հետեւանօք։

ԷՆԳԻՒՐԻԻ կուսակալ Ճէվատ պէյ, անցեալ շաբաթ օրը, նահանգին կեդրոնէն ճամբայ ելեր է՝ քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

ԳՈՆԻԱՅԻ կուսակալը, անցեալ հինգշաբթի, Պուրտուր գացեր է՝ քննական պտոյտի համար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Սէլանիկի ճիւղին նորակառոյց շէնքին բացումը պիտի կատարուի յուլիսի սկիզբները (Ն. Տ.)։ Հաւանական է որ ընդհանուր տնօրէն Պ. Տըֆէ՝ օգնական Պ. Նիւյի ու ընդհանուր քննիչ Պ. Բարթոլիի հետ Սէլանիկ երթայ՝ բացման արարողութեան ներկայ գտնուելու։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ գիծին համար Քիլի (Գերմանիա) Հովալթ նաւագործարանին մէջ շինուող երկրորդ շոգենաւն ալ քանի մը օր առաջ ծով իջեցուեր է։ Առաջինը քանի մը օրէն Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամանէ։ Այդ երկու շոգենաւերուն անունները պիտի ըլլան Պաղտատ ու Տիարպէքիր։

ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԸ. — Յանոց Ս. Պատրիարքին առաջարկութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը որ պաշտօն ունէր քննել ամուսնութեանց առթիւ երկու կողմի միջեւ եղած ազգականութեան աստիճանին խնդիրը, որոշեց վերցնել ազգականութեան 7րդ աստիճանին դէմ եղած արգելքը եւ երբ հարկ ըլլայ 6րդ աստիճանի ազգականներու ամուսնութիւնը արտօնել. նաեւ խնամութեան 6րդ աստիճանին արգելքն ալ վերցնելով 5րդ աստիճանը արտօնել։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ լեզուագիտական վարժարանին մէջ որ սեպտեմբերին պիտի բացուի, Թուրքերէնը, գերմաներէնը ու ֆրանսերէնը պարտաւորիչ պիտի ըլլան։ Վարժարանին հաստատման համար կազմուած յանձնաժողովը առջի օրը գումարուեցաւ Պ. Էվճէնիտիսի գրասենեակին մէջ։ Պ. Էվճէնիտիս խոստացաւ պատրաստել վարժարանին մատակարարութիւնը եւ գոցել ծախքերուն մէջ գոյանալիք բացը։ Յանձնաժողովին մէջ Խառն Ժողովին կողմէ պատուիրակ կարգուած է Նանքօ պէյ Եամիտիս։

ՄԵԾ ԿՂԶԻՆ մէջ ամարանոց ունեցողներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը՝ Պ. Պ. Տօրոյէ, Ֆարրոյէ, Մարոթիէ եւ Բոսթէլլիէ բաղկացած, առջի օրը ծովային նախարար Հէլալ փաշայի ներկայանալով շնորհակալութեան հանրագիր մը մատոյց՝ Կղզիներու եւ Մալթեբէի միջեւ հաստատուած շոգենաւային երթեւեկութեան համար։ Հէլալ փաշա սիրալիր ընդունելութիւն մը ընելով խոստացաւ այդ հանրագրութիւնը մատուցանել յառա Կայս. Գահոյից։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ զինուորական բժիշկներէն գնդապետ Պ. Ֆոլպրէխթ օսմ. կառավարութեան ծառայութեանը մէջ առնուած է՝ Հայտար Փաշայի բժշկական վարժարանին մէջ ծառայելու համար։

ՈՂՈՂՈՒՄ. — Մայիս 24ին Գանեայի Պօզգըր գաւառակին մէջ հեղեղի նման անձրեւ ու կարկուտ տեղացեր է ժամու մը չափ։ Քաղաքին մէջէն անցնող գետակը յորդելով շուկան, տուներ եւ կառավարական պաշտօնատունը երկու մեթրի չափ ջուրի տակ մնացեր են։ Կառավարական պաշտօնատունին մէջ պաշտօնագիրները թրջեր են։ Տուներու բնակիչները ուրիշ տեղեր փոխադրուեր են։ Շուկային մէջ եղած վնասը երկու հազար ոսկի կը հաշուուի։ Վերջին լուրի մը նայելով, ջուրերը քաշուեր եւ բնակիչները իրենց տեղերը վերադարձեր են։ Փոքր աղջիկ մը հեղեղներուն մէջ խեղդուեր է։

ՎԵՑՆՈՑՆԵՐԸ. — Օսմ. Պանքան գտնուած 75000 ոսկինոց վեցնոցներէն զատ որոնք Հանրային Պարտքի վարչութեան կը վերաբերին, եւ որոնք մէճիտիէի ստորաբաժանումներու պիտի վերածուին, վերջերս 450,900 ղրուշի վեցնոցներ ալ հաւաքուեր են Օսմ. Պանքային մէջ։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ասոնք ալ մէճիտիէի ստորաբաժանումներու պիտի վերածուին։

ՄԱԽՄՈՒՄԷԻ այն շոգենաւը որ երէկ առաւօտ Մեծ Կղզին առաջին երթեւեկութիւնը կը կատարէր, Գընալըի մօտ ժամանելուն ղեկը աւրուելով պահ մը կեցաւ, սակայն հարկ եղած նորոգութիւնը կատարուելով կրցաւ ճամբայ շարունակել։

ՍԷՐԷԶԻ մէջ ալքոլի գործարանատէր Քանսթանթինօ որ աղջկանց վարժարան մը կառուցանելու համար 70,000 ֆր. եւ ծախքերը հոգալու համար ալ 100,000 ֆր. ագարակ մը նուիրած էր, հիմակ ալ կ'ուզէ թատրոն մը շինել իբրեւ կալուած նոյն հաստատութեան։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Հասան էֆէնտիի օսմ. կատակերգակ խումբը այս գիշեր Բանկալթիի Jardin des fleurs պարտէզի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ ԿԷԼԻՆ ՕՏԱՍԸ ծիծաղաշարժ կատակերգութիւնը, 4 արարուածով, որուն պիտի յաջորդէ զաւարճալի զաւեշտ մը։ Ասոնցմէ զատ, զանզոնէր, տուէթթոնէր պիտի երգուին խումբին երգչուհիներուն կողմէ, եւ պարտէզին արեւելեան ու եւրոպական նուագախումբերը փոխն ի փոխ պիտի նուագեն միջնարարներուն։ Գիներն են՝ Թիկնաթոռ՝ 20 ղրշ., Նստարան՝ 10 ղրշ., Աթոռ՝ 5 ղրշ.։ Ներկայացումը պիտի սկսի գիշերուան ժամ 2ուկէսին։

Տես չորրորդ երես Բարձէլ Օրիանթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ. — Օսմ. Միացեալ փոփոխեալ պարտուց առժամեայ արժեթուղթերու (scrip) տէրերուն, ինչպէս նաեւ մինչեւ 1904 յուլիս 16 տակաւին նախկին b. c. եւ d. սէրիներու արժեթուղթերը ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ թուականէն սկսեալ փոխանակելու համար իրենց պիտի յանձնուին վերջնական արժեթուղթերը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏՔԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ, որոնք իրենց հետ պիտի ունենան կտրօնի թերթը հետեւեալ պայմաններու մէջ.

1. Առանց ծախքի եւ բուն գինովը առժամեայ պարտաթուղթերուն համար (scrip),

2. Առանց ծախքի եւ զեղչուած փոխարժէքի գինովը՝ b. c. եւ d. սէրիներու արժեթուղթերուն համար, ըստ 1299 Մուհարրէմի 28 (8/20 դեկտեմբեր 1881) Կայս. հրովարտակին յարակից հրամանագրին Բ. յօդուածին, որոշուած համեմատութեանց համաձայն։

Այն հաստատութիւնները որոնք հրապարակ հանած են առժամեայ արժեթուղթերը (scrip) զանոնք պիտի փոխանակեն Օսմ. Կայսրութեան Միացեալ փոփոխեալ պարտքի արժեթուղթերուն հետ, որոնք պիտի յանձնուին առանց ծախքի եւ դրոշմուած այն երկրին ուր տեղի պիտի ունենայ փոխանակութիւնը։ Նախորդ Սէրիներու արժեթուղթերը պիտի կրնան փոխանակուիլ վերջնական արժեթուղթերուն հետ, այդ փոխանակութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող ոեւէ հաստատութեան կողմէ. անշուշտ իւրաքանչիւր երկրին մէջ պիտի ընդունուին միայն այն արժեթուղթերը որոնք դրոշմը կը կրեն այն երկրին ուր պիտի կատարուի փոխանակութիւնը։ Այս ամէնէն զատ, հին արժեթուղթերու b. c. եւ d. սէրիներու ճղման եւ փոխանակութեան ինչպէս նաեւ առժամեայ արժեթուղթերու (scrip) ճղման եւ փոխանակութեան համար յանձնումը պիտի կատարուի 1904 յուլիս 16էն սկսեալ, հետեւեալ հաստատութեանց մէջ.—

Կ. ՊՈԼԻՍ, Օսմ. Կայս. Պանքան։

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ, Ամսթէրտամի պանքան եւ Բարիզի ու Հոլանտական պանքան։

ՊՐԻՒՍԷԼ՝ Պրիւսէլի պանքան։

ԱՆՎԷՐՍ՝ Բարիզի եւ Հոլանտական պանքան եւ Անվէրսի կեդր. պանքան.

ՊԷՐԼԻՆ՝ Պլայխրօտէր պանքան եւ Տօյչէ Պանքը։

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ՝ (Մայնի վրայ) Պէթման եղբարց դրամատունը եւ Տօյչէ պանքը։

ԼՈՆՏՈՆ՝ Օսմ. Պանքան եւ օտար արժեթղթերու խորհուրդը։

ԲԱՐԻԶ՝ Օսմ. Պանքան, Քոնթուառ Նասիոնալ տ'էսքոնթ տը Բարի, Քրէտի Ընտիւսթրիէլ է Քոմէրսիալ, Ֆրանսայի վաճառականութեան եւ ճարտարարուեստին զարգացման նպաստելու համար կազմուած ընդհ. Ընկերութիւնը, Քրէտի Լիօնէն, Բարիզի եւ Հոլանտայի պանքան, վաճառականութեան եւ ճարտարարուեստի Ֆրանս. պանքան։

ՀՌՈՄ՝ Պանքա տ'Իթալիա, Պանքա Քոմէրչիալէ Իթալիանա։

ՎԻԷՆՆԱ՝ Սօսիէթէ Ի. եւ Ռ. Բրիվիլէժիէ Օթրիշիէն տը Քրէտի բուռ լը Քոմէրս է լ'Էնտիւսթրի, Սօսիէթէ Ժէնէրալ Ի. եւ Ռ. Բրիվիլէժիէ տիւ Քրէտի Ֆոնսիէ տ'Օթրիշ եւ Անգլօ-աւստրիական պանքան։ Արժեթուղթի տէրերը կրնան այս կէտերէն հայթայթել առժամեայ արժեթուղթերու փոխանակութեան համար պէտք եղած տպագրուած ծանուցագիրը եւ ամէն դիւրութիւն պիտի գտնեն նախկին արժեթուղթերու փոխանակման վերաբերող՝ իրենց իրաւունք ունեցած կտրօններուն կարգադրման։ Յանձնողներուն պիտի տրուի ոչ-փոխանցելի ընկալագիր մը, որ կը ցուցնէ նոր արժեթուղթերու յանձնման թուականը։ Այլեւայլ քաղաքներու հաստատութիւններուն կողմէ եղած փոխանակման գործողութիւնները պիտի դադրին, բացի Կ. Պոլսէ, 1905 մարտ 30/13ին։ Այս թուականէն սկսեալ այս գործը պիտի կեդրոնանայ Կ. Պոլիս Օսմ. Պանքային մէջ. արժեթղթերուն ծախքով։ Այսպէսով ի փոխարէն յանձնուած նոր արժեթուղթերը օտար դրոշմ չպիտի կրեն։

Կ. Պոլիս, 15 յունիս 1904 1-8

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դարակէօղեան որբանոցի խնամակալութիւնը այս առտու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ գումարուեցաւ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։ Անդամներէն ներկայ էին Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան, Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան եւ Սեպուհ էֆ. Տէմիրճիպաշեան։ Խորհրդակցութիւններ կատարուեցան Որբանոցին նկատմամբ։

—Յանձնաժողովին նիստէն ետքը Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարան գնաց։

—Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ս. Պատրիարք Հայրը առաւօտուն Բերա-Բէլէս երթալով՝ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Հապէշ պատուիրակութեան որ ասկէ առաջ Ն. Սրբազնութեան բնակարանը երթալով այցետոմս ձգած էր։ Երեկուան տեսակցութիւնը շատ սիրալիր եղաւ։ Ս. Պատրիարքը ֆրանսերէն կը խօսէր որ հապէշերէնի կը թարգմանուէր։ Հապէշ պատուիրակները մասնաւոր համակրանքով կը խօսէին Հայ. Եկեղեցւոյ վրայ։ Զօրավար Մաշաշա գովեց Հապէշստանի Հայերուն առեւտրական գործունէութիւնը ու աշխատասիրութիւնը եւ յայտնեց թէ Մենելիք կայսրը կը քաջալերէ անոնց առեւտրական ձեռներէցութիւնը։ Ս. Պատրիարքը խնդրեց հապէշ զօրավարէն որ հաճի իր շնորհակալութիւնը յայտնել այս մասին Մենելիք Կայսեր։

— Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, եւ Որբանոցի Խնամակալութիւնը երէկ համագումար նիստ ըրին հիւանդանոցին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին եւ զբաղեցան այդ Հաստատութեան եւ յարակից մասերուն վերաբերեալ խնդիրներով որոնք լուրջ նկատառութեան կարօտ էին։ Ներկայ էին Հոգաբարձութեան ատենապետ Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան եւ անդամները՝ Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Գրիգոր էֆ. Ալեանաքեան եւ Գրիգոր էֆ. Եվրէնեան։ Նոյնպէս, Յարութիւն էֆ. Ասլանեան։ Խնամակալուհիներէն՝ Տիկին Զարեհ էֆ. Տիլպէր, Տիկին Նշան էֆ. Սեֆէրեան, Տիկին Ա. Մանուկեան, Տիկին Մարգարեան եւ Օր. Մառի Միւհէնտիսեան։ Որբանոցի Խնամակալութենէն՝ Յակոբ Գօրեան, Զարմայր Ճշմարտախօսեան եւ Լեւոն Բանիրկեան էֆէնտիները։

Հիւանդանոցի երրորդ թեւին շինութեան գործը, որուն վերջնական լուծում մը պիտի տրուէր երէկ, չի կրցաւ որոշման մը յանգիլ, որովհետեւ Յարութիւն էֆ. Ասլանեան տեղեկացուց ժողովին թէ Յոյները նորէն խնդիր հաներ են, ծա՛ օթ գետինը չտալու համար աւելի դժուարին պայմաններ առաջարկելով։ Հարկ եղաւ նոր բանակցութեան մը ելքին թողուլ գործը։

Խնամակալուհիները առաջարկեցին որ աղջկանց որբանոցը բոլորովին տեղափոխուի արդի տեղէն, եւ որբուհիները փոխադրուին Խասգիւղի Գալֆաեան Որբանոցը, նոյն հաստատութեան սաներուհիներուն միանալու համար։ Այս առաջարկը թէր ու դէմ կարծիքներու փոխանակութեանց առիթ տուաւ, առանց վերջնական ելքի մը։

Հիւանդանոցի բանջարանոցի կանկառներուն արդիւնաբերութեան գործով զբաղող մարմինը, զոր Ս. Պատրիարքը «Գիւղատնտեսական Յանձնաժողով» անուանած էր, կը ներկայացնէր Հեթում էֆ. Սեթեան, որ ներկաներուն առաջնորդեց կանկառներու [illegible] պատրաստութեան յատուկ անկը, ուր կ'աշխատէին պատսպարեալներէն ոմանք այդ գործին։ Առ այժմ 5000 տուփ քոնսէրվ պիտի շինուին եւ պիտի վաճառուին ի նպաստ Հիւանդանոցին։ Այս առթիւ շնորհաւորութիւններ ուղղուեցան Հեթում էֆ. Սեթեանի՝ իր նուիրած ջանքերուն համար։

Ս. Պատրիարքը եւ ներկաները, որոնք առաւօտուն այցելած էին Որբանոցը, միջօրէէն յետոյ այցելեցին նաեւ Հիւանդանոցի բոլոր յարկերը եւ զանազան կարգադրութիւններ ըրին։ Գոհունակութեամբ դիտուեցաւ, ի մէջ այլոց, որ հարսանեկան մամերու գինը զեղչուելէն ի վեր, խնդրանքները շատցած են։

Որբանոց-Արհեստանոցի Տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան հրաժարական մատուցած էր որ ընդունուեցաւ։ Հաւանական ընտրելի կը նկատուի Հայկ էֆ. Խօճասարեան՝ որուն հետ հարկ եղած բանակցութիւնները պիտի կատարուին։

Ս. Պատրիարքը եւ Հոգաբարձուները, Խնամակալներն ու Խնամակալուհիները իրիկուան ուշ ատեն վերադարձան Եէտի-գուլէէն, որոշելով ամիսը մէկ անգամ կատարել այս հաւաքական այցելութիւնը որ իր բարերար արդիւնքները կ'ունենայ միշտ։

—Բարիզէն կը հաղորդեն թէ Աստրախանի առաջնորդ Տ. Արիստակէս արքեպիսկ. Սեդրաքեան ֆրանսական [illegible] կը գտնուի այս միջոցիս, իր անձնական ակարութիւնը դարմանելու համար։

— Պէրութի հոգեւոր հովիւ Տ. Ներսէս Վ. Խաչատեան գիր մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, կ'իմացնէ թէ տեղւոյն գերմանական որբանոցէն յառաջիկայ տարեշրջանին 10 հայ որբուհիներ շրջանաւարտ պիտի ըլլան եւ կը խնդրէ Պատրիարքարանէն որ ասոնք իրենց ծննդավայրերը ղրկելու համար հարկ եղած միջոցները խորհուին։

— Երզնկայի Առաջն. Փոխանորդ Տ. Արտաւազդ Վ. կը գրէ Պատրիարքարան թէ տեղւոյն Քաղ. Ժողովին տեղ ուրիշ մը ընտրելու համար թէեւ ջանացեր է Գուառ. Ժողով գումարել, սակայն անդամոց մեծ մասը հեռաւոր քաղաքներ գտնուած ըլլալուն համար անկարելի եղեր է. ուստի հրահանգ խնդրեր է Պատրիարքարանէն։ Պիտի գրուի յիշեալ վարդապետին թէ առժամեայ Քաղ. Ժողով մը կազմելու համար ընտրելիներ ներկայացնէ Պատրիարքարան՝ ի հաստատութիւն։

— Վանայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպս. եւ տեղւոյն Խառն Ժողովը կը տեղեկացնեն Պատրիարքարանի թէ տեղւոյն մէջ բողոքականութիւնը տակաւ կը ծաւալի եւ աւելի անոր համար որ, բողոքականները նիւթական օգնութիւններ կ'ընեն անոնց. հիւանդանոց մը շինած են, ուր միայն բողոքական հիւանդները կը դարմանուին։ Տ. Սահակ եպս. այս տեղեկութիւնները տալով կը խնդրէ որ գործադրութեան դրուի հանգուցեալ Սրուանձտեանց Սրբազանին կտակը՝ որ կը թելադրէ հիւանդանոց մը կառուցանել Վանայ մէջ։

— Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը, Հաճըն այցելութեան առթիւ, տեղեկութիւններ տուած է Պատրիարքարանի. ի մէջ այլոց կը գրէ թէ տեղւոյն Ս. Յակոբայ վանքին հնամեայ եկեղեցին, որուն վերաշինութիւնը արտօնուած կայր. Իրատէն շնորհուած է, կիսաւարտ կը մնայ դրամի չգոյութեան պատճառաւ։

— Դատաստանական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Փոխանորդ Սրբազանին եւ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

— Ս. Պատրիարք Հօր հրամանով ու հաւանութեամբ Արմաշի Խնամակալութեան, Տ. Վահան Վ. Պարտիզակցի Գալաթիա Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն քարոզիչ կարգուեր է։

—Ուսումնական Խորհուրդը իր սովորական նիստը կազմեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Անցեալ նիստի յանձնարարութեան համաձայն կատարուած էր Պօյաճըգիւղի նախորդ եւ նախկին ուսուցչուհեաց վերաբերեալ խնդրոյ քննութիւնը։ Խորհուրդը նոյն քննութեան տեղեկագրէն հասու ըլլալով որ Պօյաճըգիւղի Թաղ. Խորհուրդին փափաքն եղած է աւելի բարւոք վիճակի մը վերածել տեղւոյն ազգ. վարժարանը, գոհացում առալով հանդերձ նախորդ ուսուցչուհւոյն իրաւանց, իր հաւանութեամբը հաստատեց տեղի ունեցած կարգադրութիւնը եւ որոշեց այս մասին կարեւոր զեկուցումը ընել Թաղ. Խորհուրդին։ Իսկ գալով նախկին ուսուցչուհւոյն ամսականի Թաղակի պահանջմանց, այդ խնդիրն ալ կարգադրուած ըլլալով փակել համարեց զայն։ 2. Գանեայի պատր. փոխանորդ Տ. Վահրիճ Վ.՝ Խորհրդոյ կը ծանուցանէր գ. ավ մը թէ տեղւոյն վարժարաններէն ոմանք այս տարի շրջանաւարտներ պիտի ունենան, եւ կը փափաքէր ի ձեռին ունենալ մայրաքաղաքիս ազգային նախակրթարաններու շրջանաւարտներու քննութեանց հարցարանները, անոնց հետեւողութեամբ կատարելու համար քննութիւնները։ Որոշուեցաւ հարցաքննութեանց հրահանգին հետ մէկտեղ ղրկել նոյն հարցարանները։ 3. Գրավաճառ Կարապետ էֆ. Քէշիշեան Խորհրդոյ ներկայացուցած էր նախնական վարժարանաց համար Իպրահիմ Հազգը էֆ.ի կողմէ պատրաստուած «Ջիւղտէի Թարիխը Օսմանի» անուն համառօտ օսմանեան պատմութեան գիրքը, իմացնելով այս առթիւ թէ նոյն գրքէն 3000 օրինակ պիտի նուիրուէր յօգուտ նպաստընկալ վարժարանաց ուսանողներուն։ Խորհուրդը գոհութեամբ լսեց այս նուիրատուութիւնը եւ որոշեց հարկ եղած կանոնական գործողութիւններէն ետքը ի գործ դնել պարտ ու պատշաճը։ 4. Սկիւտար Ս. Խաչ վարժարանաց հոգաբարձութիւնը ծանուցած էր թէ, յառաջիկայ կիրակի տեղի պիտի ունենայ վարժարանին մանկապարտէզի բաժնին տարեկան հանդէսը եւ այս առթիւ պիտի ցուցադրուին նաեւ նախակրթարանի աշակերտաց ձեռական աշխատութիւնները։ Խորհուրդը այս հանդէսին ներկայ գտնուելու համար իր կողմէ պատուիրակ կարգեց Բարսեղ էֆ. Աւետիսեանը։ 5 Նոյնպէս Սամաթիոյ ազգ. վարժարանաց տեսչութեան մէկ գրութենէն տեղեկանալով որ այս կիրակի օր տեղի պիտի ունենայ վարժարանին մանկապարտէզի տարեկան հանդէսը, իր կողմէ պատուիրակ կարգեց Սահակ էֆ. Կիւրտիկեանը՝ ներկայ գտնուելու համար նոյն հանդէսին։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յակոբ էֆ. Սարաֆեանի ընդ Օր. Ագաւնի Կ. Քիւրքճիեանի ամուսնութեանն առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։— Յակոբ էֆ. Սարաֆեան 540 ղրուշ, Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան 216, Մկրտիչ էֆ. Պ. Ֆըրէնկեան 108, Տոքթ. Տէյիրմէնճեան եւ Որդիք 108, Եղբարք Սալըրեան 120, Տէր եւ Տիկին Միհրան էֆ. Այանեան 108 ղրուշ։

— Բիւզանդ էֆ. Ս. Խաչիկեանի ընդ Օր. Եւգինէ Ն. Շահպազի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր եւ Տիկին Կարապետ էֆէնտի Այճեան։ (Հոգաբարձութիւն)

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Խնամակալութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տէրունեան բարեսէր ընտանիքը հաճած է հինգ օսմ. ոսկի նուիրել հաստատութեանս, Կարապետ էֆ. Տէրունեանի մահուան առթիւ։

—Տիկին Պ. Քիւրքճիեանի մահուան առթիւ Տէր եւ Տիկին Կ. Փափազեան, մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են հաստատութեանս։ (Կնիք)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԹՈՔԻՕ, 17 յունիս.—Սակայի (Սասէպոյի մօտ փոքր նաւահանգիստ մը) ոստիկանութիւնը կը տեղեկագրէ թէ եղերքին երկայնքը բաւական թնդանօթաձգութեան մը ձայները լսուեր են։ Կը կարծուի թէ ռուսական եւ ճապոնական նաւատորմերուն միջեւ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է։

ՆԱԿԱԶԱՔԻ.— Քուրանօ-Մարու փոխադրանաւը, Մոժիի մօտ, Սամոքաճան շոգենաւին ընդհարելով ընկղմեցաւ։

—Սասօ-Մարու փոխադրանաւը որ ռուսական մարտանաւերուն կողմէ վնասուած էր, Օքինօշինայի մօտ խրեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռիւթէրի մէկ հեռագիրը կ'ըսէ թէ ճապոնները բազմաթիւ զինուոր ցամաք հանած են Քայ-Չէու, Նիու-Զուանկի հարաւային կողմը, Լիա-Թունկ թերակղզիին արեւմտեան եզերքը։

—Ռիւթէրի ուրիշ մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Նիու-Զուանկէն եկող փախստականներու ըսածին նայելով, ճապոնները նորէն զինուոր ցամաք հանելու գործողութիւնը կատարած են Քայ-Չէուէն քանի մը մղոն դէպ ի հարաւ։

—Կէս օրէն ետքը բաւական ճակատամարտ մը կատարուեր է Քայ-Չէուի հարաւային արեւելեան կողմը։

ԹՈՔԻՕ (Պաշտօնական).— Վլատիվոսթօքի ռուսական նաւատորմիղը, Կրոմպոյ, Ռուրիք եւ Ռոսիա մեծ յածանաւերէն բաղկացած, յունիս 15ի առաւօտուն երեւցաւ Քորէայի նեղուցին մէջ եւ յարձակեցաւ ճապոնական փոխադրանաւերու վրայ։ Ընկղմած Հաթիչի Մարուի ամբողջ նաւաստիները կորսուեցան։ Սասօ Մարուի նաւաստիներէն մէկ մասը ազատուեցաւ։ Իզումի-Մարուի ինչ ըլլալը յայտնի չէ։

— Վլատիվոսթօքի ռուսական նաւատորմիղը, երէկ, երեկոյեան Օքի-Սիմա կղզիին մօտ։ Ճապոնական նաւատորմը, Քամիմուրայի ծովակալին հրամանատարութեանը տակ, երէկ ճամբայ ելաւ՝ հալածելու ռուս նաւատորմիղը որ կ'երեւայ թէ կրցած է փախչիլ մշուշէն օգտուելով։

ՀՌՈՄ.— Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Մալասփինա տի Քարպոնարա մարքիզը անպաշտօն վիճակի կոչուեցաւ, անձնական ակարութեան հետեւանքով։

—Պելկրատի դեսպան Իմբէրիալի մարքիզը Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանուեցաւ։

— Բեռլինի դեսպան Կալլինա կոմսը Բեդերսպուրկի դեսպան անուանուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռիւթէր կ'իմանայ թէ անհամաձայնութիւն կը տիրէ Անգլիոյ դահլիճին անդամներուն միջեւ՝ զինուորական բարենորոգման խնդրոյն համար։ Քանի մը նախարարներ կ'ընդդիմանան յանձնաժողովին առաջարկութեանց, մինչդեռ պատերազմական նախարարը կ'ուզէ որ այդ բոլոր առաջարկութիւնները ընդունուին։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 17 յունիս.— Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ կը վախցուի որ Շթաքելպէրկ զօրավարին զինուորները պաշարուին ճապոններուն կողմէ։

— Կը հաստատուի այն լուրը թէ Քուրոքի զօրավարին բանակին մէջ սաստիկ փորհարութիւն ճարտկած է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մինսքի քաղաքին մէջ (արեւմտեան Ռուսիա) հրդեհ ծագեցաւ։ Վնասները շատ մեծ են։

ՀՈՄՊՈՒՐԿ.— Այսօր տարուեցաւ ինքնաշարժ կառքերու մեծ մրցումը։ Յաղթողն է Ֆրանսացի Թէրի որ առաջին ժամանեց։ Երկրորդ ժամանեց՝ գերմանացի Եէնացի։ Քանի մը մեծ արկածներ պատահեցան։ Վիլհէլմ կայսրը ներկայ էր ժամանումներուն։ Թէրի ջերմապէս ծափահարուեցաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ 15 յունիս.—Ռուս սպայ մը չինական նաւով մը Նիու-Զուանկ ժամանեց։ Ճապոնական յածանաւ մը այդ սպային գտնուած նաւը խուզարկեր է, սակայն սպան չէ գտնուեր, վասն զի Չինացիները ածուխներու մէջ պահած էին զայն։ Ռուս սպան կը յայտարարէ թէ Փորթ-Արթուրի մէջ թէեւ երեք ամսուան ուտելիք կայ, սակայն մեծ մասը Չինացիներու յատուկ ուտելիքներ են։ Պաշարուածներուն բարոյական վիճակը լաւ է, սակայն [illegible] մեծ նեղութիւն կը պատճառէ։ Պաշարուածները բնաւ մտադիր չեն անձնատուր ըլլալու։ Շթեօսէլ զօրավարին հրամանին տակ գտնուած զինուորներու կարգապահութեանը եւ անվեհերութեանը վրայ մեծ վստահութիւն կայ։

— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Փորթ-Արթուրի զինուորներուն պարէնը երկու երրորդի զեղչուած է։ Չինացիները առագաստանաւերով կը փախչին։ Սիպերիական զինուորներէն շատերը չինական հագուստով կը փախչին։

— Պատերազմի մասին այսօր, Քուրոփաթքինի զօրավարին վերջին հեռագիրէն զատ, կարեւոր լուր մը չկայ։ Անգլիական լրագիրները այդ տեղեկագրին վրայ խօսելով, զանազան կարծիքներ կը յայտնեն Մանչուրիոյ վիճակին նկատմամբ։ Թայմզ կ'ըսէ.—«Ճապոնական այն երկու զօրաբաժինները որոնց համար Քուրոփաթքին զօրավարը իմացուց թէ դէպ ի հիւսիս կ'երթան, Օքու զօրավարին բանակի՞ն կը վերաբերին թէ Տալնի ցամաք ելած նոր զինուորներն են։ Օքու զօրավարը միթէ մէկ զօրաբաժինը բաւակա՞ն կը համարի Փորթ-Արթուրը պաշարելու եւ անոր վրայ հսկելու։ Ամէն պարագայի մէջ այդ երկու զօրաբաժիններուն շարժումը անշուշտ շարժում մը չի կրնար նկատուիլ։ Ուֆանկթիէնի մէջ ճապոններուն կատարած յարձակումը թէեւ հետազօտութեան մը համար է, սակայն Վաֆանկոուի ճակատամարտը կարեւոր է։» Անգլիական լրագիրները կը կարծեն թէ ճապոնները ամէն կողմէ յառաջանալու վրայ են։ Սխալ է այն կարծիքը թէ ճապոնները միայն Փորթ-Արթուրի կարեւորութիւն կուտան։

ՉԷ-ՖՈՒ.— Չինական բազմաթիւ առագաստանաւերով ալիւր եւ բրինձ ղրկուեցաւ, սակայն ճապոնական մարտանաւերը արգիլեցին։ Ճապոնները Չէ-Ֆուի կուսակալին բողոքեցին թէ օտարազգի վաճառականներուն կ'արտօնուի այդպէս ղրկել Փորթ-Արթուր։ Չհաստատուեցաւ այն լուրը թէ Ռուսները անթել հեռագիր հաստատած ըլլան Չէ-Ֆուի շուրջը։

ԼՈՆՏՈՆ — Ռուսները կը հեռանան Նիու-Զուանկէն։ Ռուսները կը վախնան թէ ճապոնները բուռն յարձակում մը պիտի կատարեն Քայ-Բինկի վրայ։ Նիու-Զուանկի շրջակաները գտնուող ռուս զինուորները կը ջանան Օքու զօրավարին հաղորդակցութեան գիծը կտրել։ Ռուսները հրահանգ ստացած են հոն կենալ կարեւոր ճակատամարտներէ, որով երբ ճապոնները յառաջանան, Ռուսները պիտի նահանջեն եւ միշտ ճապոններուն կողին վրայ պիտի յարձակին։ Ճապոնները երբ մեծ թիւով յարձակին Ռուսներուն վրայ, այս վերջինները դէպ ի հիւսիս պիտի քաշուին։ Փորթ-Արթուրի շրջականերէն ճապոնական քանի՛ զօրագունդ որ հեռացան, քաղաքին Ռուս զինուորները մեծ ուրախութիւն կը զգան։ Ճապոնները դէպի հիւսիս երթալով կ'ուզեն Ռուսներուն ուշադրութիւնը Քուանկ-Թունկի թերակղզիէն ուրիշ կողմ դարձնել։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 4 Յունիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ռ.	92	03
Ամէնէն բարձր գին	»	92	08
Ամէնէն վար գին	»	91	95
Ռումէլիի Երկաթուղի գոգ.	Ֆր.	120	—
Ամէնէն բարձր գին	»	120	50
Ամէնէն վար գին	»	119	87

ԲԱՑՈՒՄ 5 Յունիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Գ. Պ.	92	02
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	120	—
Շիրքէթի Խայրիէ		22	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		442	—
Տէրքօզ		255	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	47
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	10
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		483	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		510	—
Թրանսվալ		110	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		280	—
» » » Բ		267	—
Լավրիոն		49	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	12
» պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	37
Բարիզ » »	Ֆր.	22	93 ³/₄
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտակոս չէք	մարք	18	57
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Յունիս

Անգլիական Քօնսոլիտէ		90	43
Միացեալ պարտք	պաշ.	88	87
	գոգ.	88	87
Օսմանեան Պանքա		12	25
Թուրքական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		46	—
» Մոնոբոլ		47	75
Պուլկարական 1888		92	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		104	50
Տօմէնիալ		—	—
Թրանսվալ		4	25
Այտնի երկաթուղի		13	50
Փոխանակագիր		25	33 ³/₄

ԲԱՐԻԶ, 17 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	50
Միացեալ պարտաթուղթ	պաշ. Ղրշ.	85	15
	գոգ. »	85	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	587	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	132	50
Օսմ. Մաքսատուն	»	460	—
Օսմ. Ռէժի	»	362	—
Բրեօրիթէ Թիւրք 4 %	»	488	—
Քրէտի Լիօնէ զուբոնը կտրած	»	1108	—
Իտալական Ռանթ	»	104	—
Սպանիական արտաքին	»	87	20
Թրանսվալ	»	111	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	20
[illegible]	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 17 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	128	—
Օսմ. Ռէժի	»	331	—

ՊԷՐԼԻՆ, 17 Յունիս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	88	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	127	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	29

ՊՐԻՒՍԷԼ, 17 Յունիս

Միացեալ պարտք		84	30
Ռումէլի երկաթուղի		131	50

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G. PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամէնէն շատ քինքինա պարունակող ու կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կորովիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առաւօտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս սպառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ տենդէ զերծ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալնուն Ամէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել, որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջեն որ շիշերը Իւնիօն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Պ. Պ.

Բ. Պոնսի	Ղալաթիա
Ա. Ռիչչիա	»
Էքոնոմիք Գոօբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բերա
Ռօղառիօ Սիւսօնէ	»
Բաքաստօբուլօ եւ Մէլէթիատէս	»
Ժ. Սթավրօբուլօ	»
Քօթթաքի եղբարք	»
Վէնսան Գասապեան (դեղավաճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Քեազիմ	» »
Տ. Մեզիքի որդի եւ Ընկ.	» »
Մ. Մեզիքի	» »
Թ. Լինօ	» »
Պ. Սէֆէրեան	» »
Ժ. Վոնթիզիանօս եւ Ընկ.	» »
Էմիլ Լանոըսան	Բերա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբ. եւ Ընկ.	»
Թ. Սուրէնեան	Բերա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա
Պոն մարշէ	Բերա

եւն. եւն. եւն. 23—25

ՈՍԿԻ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վարժարանի կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծմամբ

1903 յունիս 29ին մայրաքաղաքիս Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ՝ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՈՒՌՈՅՋ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պորտոյ գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՅԻ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147
Եփիքեթին եւ խցանի բաբիւլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.24 Ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք զուտ դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւելական պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք. Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Լ'ԻՒՐՈՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլֆիյէ փողոց Թիւ 8 և 10
—o—
Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Թ. Էտի Լիօնէ։

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՄ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան, մայրերը անոնց լաւ սննդարար ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, ըստ որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղոց սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամենէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու գննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը շաքարի պէս խիստ քաղցրահամ է և միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կէսին անգամ սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառնան, շուտով ոտքի կ'ելլեն և առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆոսֆաթին Ֆալիէռով սնած տղաք, քաջողջ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու հիւծածներ, որոնց վերջին աստիճանի ոյժ, սնունդ և կորով կու տայ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ 15—26

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ, ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համօպուլօ խան, 52—56։
Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745
Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

Զ. Տ. ԲԱՐԱՍՔԵՎԱՅԻՏԻՍ
ԶԷՅԹՈՒՆ ՅԱՂԼԱՐ ԻԼԷ ՍԱՊՕՆԼԱՐ
Տեբօսը՝ Կալաթասա Բիւչիւք Միլլէթ խան, Ն. 60

Բիր Թուզըմ մէվատը մուզիրրէյի հավի օլմաեան սաֆի վէ խալիս զէյթուն եաղը իլէ սապօն պուլմագ արզուսընտա օլանլար՝ անճագ Միդիլլի ատասընտա միւթէտաւիլ իթխալ էտիլէր. միզքիւր մաղազա մահսուլաթըն հասըլ օլտուղը մահալլէր իլէ տայիմի սուրէթտէ միւնասէպաթտա պուլունտուղընտան, զէյթին եաղը իլէ սապօնլարըն էն ալէա ճինսաէն օլտուղունը թէէմին իթտիկի, վէ սաթըշը թօպտան վէ պէրագէնտէ օլտուղը պէյան օլունըր։

ՖԻՅԱԹ.—Էն ալէա Այվալըգ եաղը գըյէսի 6-20
Էտրէմիտ վէ Միտիլլի » » 6
Կիրիտ սապօնը » 3-30
Այվալըգ վէ Միտիլլի սապօնը » 3-20
Միտիլլի էքինճի նէվ » 3-10

Քիլիսէ, մէքթէպ վէ սաիր միւէսսէսաթը խայրիյէյէ այրըճա իսգօնթօ օլունըր, 100 ղրշ.աան զիյատէ մալ իշթիրա իտէնլէրէ պիլա մասարիֆ նագլիյէ խանէլէրինէ թէսլիմ օլունըր. չայէ միւշթէրի մէմնուն գալմազ իսէ՝ կէօնտէրիլէն մալ հէման կէրի ալընըր. ֆիւրուխթ օլունան մալլարտա մէվատը մուզիրրէյի հավի օլտուղը իսպաթ իտէնէ 100 լիրա միւքաֆաթ վէրիլիր. մաղազանըն Կալաթատա Բիւչիւք Միլլէթ խանընտա 34 նումէրօլը տիւքքեանտա պուլունտուղը իլան օլունըր։ 9—30

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան շինծու գովեստներ կը կարդացուին։ Հագգը Էքրէմ խայծղանը տեղ. եւ օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հազի, ցնցղատապի, կուրծքի հորբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։ 11—80

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Յունիս 20ին Իմէրէթի, Անատ. եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Յունիս 21ին Իմէրէթի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
515 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ ընդունուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոլօ	[illegible]	Կոգօ	[illegible]	Մաճօ	724	Ռոզարիօ	183
Ալէբբօ	3607	Գոնկօ	[illegible]	Կրատնօ	[illegible]	Մարէնկօ	[illegible]	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Լիբօ	775	Մարդէլլօ	[illegible]	Սիբէօ	1735
Արիոսօ	2277	Դիտօ	[illegible]	Լիտալկօ	1581	Մըքատօ	[illegible]	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Տուրինօ	[illegible]	Լիւտօ	[illegible]	Միլօ	[illegible]	Սորրէնթօ	1203
Բորտոֆինօ	1264	Տուրբօ	[illegible]	Հորամիօ	[illegible]	Մոնթէլլօ	[illegible]	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Տըլաչօ	[illegible]	Հոմէրօ	595	Մուրիլլօ	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	[illegible]
Բրիւնօ	841	[illegible]	[illegible]	Իակօ	2354	[illegible]	1033	Թորօ	3327
[illegible]	448	Էպլօ	[illegible]	Իտալօ	[illegible]	Օթէլլօ	[illegible]	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1371	Էլտորատօ	1820	Ճէլինօ	1080	Օնտոյլօ	4036	[illegible]	[illegible]
Գալիբբօ	1837	Էրկօ	[illegible]	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	[illegible]	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	[illegible]	Քարինօ	[illegible]	Բուլէրմօ	637	Վասբօ	1914
[illegible]	1094	Ֆինլանտօ	[illegible]	Քովինօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]	Ֆլամինկօ	[illegible]	Լէօ	[illegible]	Ռալֆօ	[illegible]	Վ. լթուրն.	2396
[illegible]	[illegible]	Ֆրանչէսքօ	[illegible]	Լոմպարտօ	2272	[illegible]	1663	Զէնօ	[illegible]
Ֆլիօ	[illegible]	Հավիլէօ	[illegible]	Լիվոնիօ	[illegible]	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	[illegible]
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	[illegible]	Լուչէնօ	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
— Սիբիօ շոգենաւը, Նաւապետ Սթըրտի։
— Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Միխօօ? շոգենաւը, Նաւապետ Թօյր, ամսոյս 17ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Բիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUS
Navigation à Vapeur et de Commer
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յունիս
1/14 Սէվաստոպոլ ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։ Տարտանէլ, Իզմիր, Լէյանիկ, Խիոս, Թարապլուս—Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորթ—Սայիտ, Աղեքս. ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Եշ. 3/16 Օտեսա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 5/18 Ինէպոլի, Իմիրօ, Բէրէ, Ողեսանդ-լիա, ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։ Օտեսա ժամը 2էն յետ միջօրէի։
Կիր. 6/19 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։ Բուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանեցող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորեան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնեան	10500	Էմիլիշիան	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
Լանքաշրեան	9000	Ալճէրեան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արքատեան	3500
Կոլոմպեան	8000	Իտալեան	2500
Ճօրճեան	8000	Անատոլեան	2500
[illegible]	8000	Սիցիլիան	[illegible]
[illegible]	8000	Լէմաքեան	3000
[illegible]	3700	Մինտօ	[illegible]
[illegible]	3700	Օբօրթօ	[illegible]
[illegible]	3700	Լիզպօն	[illegible]
[illegible]	3500		

Ապրանքներ ղրկողներէն կը խնդրուի իրենց ապրանքները այլեւս փոխադրելու համար ճշդութեամբ հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին մեկնումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 Մաքսատան քով

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՕՒՍՈՒՆԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (93)

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

ՈՒՐՈՒԱԿԱՆԸ

Անբացատրելի ցնորքի մը մէջ, Քլօթիլտ երեւակայած էր տարտամ նմանութիւն մը գտնել այդ աղջնակին եւ իր զաւակին միջեւ։ Սովորաբար փոքր աղջիկներու բաժնած պատկերներուն շնորհիւ, կը յաջողէր անոնց հետ խօսակցիլ։

Այսպէս կրցած էր վայրկեան մը խօսիլ խարտեաշ աղջկան հետ, որուն ուղղած էր քանի մը արագ հարցումներ։

Աղջնակը, դիտելով տժգոյն ու տխուր դէմքով այդ կինը, քաղցրութեամբ կը ժպտէր, կարծես նախազգալով թէ իրեն օգտակար պիտի ըլլար անոր հետ խօսակցիլը, հակառակ իր ընկերուհիներուն հետ պահուըտուք խաղալու հաճոյքին։

—Սիրունիկս, ի՞նչ է անունիդ, հարցուցած էր տիկին տը Ռուվրէյ, համբոյր մը դնելով խարտիշագեղ աղջկան ոսկեգոյն մազերուն վրայ։

—Սիւզան, տիկին, պատասխանած էր ան։

Քլօթիլտի թեւերը ձգտուած էին...

Ու աղջնակը գացած միացած էր Ս. տէլի եւ Կալիէլի, առանց միտքէն անցնելու, եւ ո՛չ ալ իր հեռանալը դիտող կնոջ միտքէն, թէ իր ճշմարիտ մօր մէկ համբոյրը ընդունած էր ճակտին վրայ։

Իրիկուան, տուն դարձին, դքսուհին ամուսնոյն հաղորդած էր այն վրդովիչ յուզումը զոր ունեցած էր մինչեւ այն վայրկեանը, երբ աղջնակը յայտնած էր անունը։

—Խե՜ղճ Քլօթիլտ, մրմնջած էր Ռուվրէյի դքսուհին, տխրօրէն ցնցելով գլուխը... Դարձեալ սխալ հետք մը... Դարձեալ անօգուտ վիշտ մը՝ ձեր վիրաւորուած սրտին համար...

Դքսուհին իր ամուսնին կը պատմէր իր հետազօտութեանց բոլոր իրադարձութիւնները, սակայն դուքսը ստիպուած էր ամէն բան չհաղորդել, որովհետեւ իր հետազօտութեանց առթիւ կը թափանցէր, մինչեւ այն ընկերական գետինները, ուր չի կրնար մուտ գտնել կին մը։ Բաւ էր որ խարտեաշ եւ Իվօն անուն աղու մը հանդիպէր, որպէս զի հրամայէր ու նոյն իսկ փորձէր անձամբ քննութիւն մը կատարելու։

Այն օրը ուր նորէն տեսանք դուքսը, ոստիկանական գնէուցագիր մը ստացած ըլլալով տեղեկատու գործակալութենէ մը, Մէնիլմօնթան անուն գիւղ մը փութացած էր։ Արդարեւ հոն գտած էր Նորայի աղջիկ մը, որ իր մօրը երեւոյթը չունեցող տարիքոտ կնոջ մը հետ կ'ապրէր։ Դուքսը առանց վարանքի, ներս մտած էր այդ աղքատ որջէն, թշուառութեան եւ մոլութեան բոյն։

Տարիքոտ կինը չգիտնալով թէ ի՛նչ մտադրութեամբ կը ներկայանար այդ այցելուն, որուն ջոլ մը ըլլալը կը կասկածէր, խորամանկ նայուածքով մը եւ երկդիմի բառերով, սկսած էր զննութիւն մը կատարել։

Դուքսը խնդրեց առանձին միայն Նորայի աղջկան հետ. պառաւը հաւանեցաւ մեծ փութկոտութեամբ։

Քանի մը բացատրութիւններ բաւ եղան, որպէս զի դուքսը լիակատար տեղեկութիւն քաղէ։

Այդ տարաբախտը մեծերային աղջիկը չէր ան, այլ կը շահագործուէր անոր կողմէ։ Ծնողքը կենդանի էին եւ Մուլինօյի մէջ կը բնակէին։

Մնաց որ, տասնըեօթը տարեկան չկար դեռ, եւ եթէ աւելի կ'երեւար, պատճառը այն կեանքն էր, զոր վարել կուտային անոր։

Պ. տը Ռուվրէյի սիրտը վայրագ տագնապ մը ունեցած էր այդ անպատուութեան առջեւ. ուստի մանկամարդ աղջիկան առաջարկած էր դժոխքէն ազատել զինքը։ Բայց աղջիկը պաղ պաղ նայելով դուքսին երեսը, լիրբ ու քիչ մը արհամարհոտ ժպիտով մը պատասխանած էր թէ, ամէն պարագայի մէջ շատ հանգիստ ու երջանիկ էր գտնուած տեղը քան իր ծնողքին մօտ, որ կը գինովնային, իրար կը ծեծէին ամէն օր, առանց իրեն ալ խնայելու այդ հարուածները։

Սրտաբեկ, Քլօթիլտի ամուսինը լաւ էր։ Ոսկի մը սահեցնելով կեղծ մօր երկայն ձեռքերուն մէջ, փութացած էր հեռանալ այդ գարշելի մթնոլորտէն։

Անգամ մը որ դուրսը գտաւ ինքզինքը, դանդաչեց դուքսը...

Քլօթիլտի աղջիկը չէր որ տեսած էր, բայց կը խորհէր թէ ճշմարիտ Իվօնը թերեւս աւելի ողբալի կացութեան մը մէջ կը գտնուէր քան այդ վրթկած աղջիկը, խռպոտ ձայնով եւ գրգռիչ դէմքով աղջիկը... Ու զգացած արհաւիրքէն կը սարսռար դուքսը։

Զգուշացած էր կնոջը հաղորդելու այդ անհաճոյ պատահութիւնները, որոնք նոր տառապանք մըն ալ պիտի պատճառէին տարաբախտ Քլօթիլտի. ուստի գոհացած էր քանի մը բառով իմացնելու թէ անյաջող եղած էին իր վերջին ճիգերը։

Քլօթիլտ երկարօրէն հառաչած էր, տխրօրէն ցնցելով գլուխը. դարձեալ պատրանք մը, որ հաւանաբար վերջինը չպիտի ըլլար։

Պ. տը Ռուվրէյ չուզելով որ Քլօթիլտ վիշտի մէջ թաղուի նորէն, յարեց.

—Բարեկամուհիս, Իվօնը երեւան չհանելնուս պատճառը այն է որ հաւանաբար Բարիզ չի գտնուիր ան։

Դքսուհին պատասխանեց.

—Ձեր կարծիքէն չեմ, Բիէր... Բարիզուհիները արուարձանի գիւղերուն մէջ սանուցի խնամքներուն կը յանձնեն իրենց զաւակները։ Մեր հետապնդած կինն ալ անանցմէ է, այլ գործաւորուհի մը, որ իր մանչ զաւակը կը մեծցնէր... Մատլէն, տեսնօք, այդ ամէնը ըսած էր ինծի, առանց իմ հետաքրքրութիւնս արթնցնելու... Ինչ որ ցաւ կը պատճառէ ինծի, այս իրողութիւնն է թէ զուցէ Մատլէն իմ առջեւս արտասանած էր այդ կնոջ անունը, մինչ ես կը դիտէի երկու Իվօններուն խաղալը... ինծի համար չարաչարանք մըն է այդ իրողութիւնը չյիշելս...

—Խեղճ կինը կորսնցուցած էր նաեւ Իվօնը... Դիպուածը ուրիշ Իվօն մը հանեց դիմացս... Ո՞վ գիտէ, թերեւս տեղեակ անցած դարձածին, կ'ուզէ իրեն համար պահել զայն, եւ ատոր համար կը ջանայ անդամալուծել մեր ճիգերը... Թերեւս, այս նպատակաւ, գացած պահուըտած է Բարիզէն դուրս, հեռաւոր նահանգի մը մէջ... Թերեւս օտար երկիր մը...

—Չեմ կարծեր պատասխանեց Քլօթիլտ... Գործաւորուհի մը Բարիզէն չի հեռանար մէկէն ի մէկ... Անիկա լաւ գործաւորուհի մըն է, իր սովորութիւնները, յաճախորդները ունի, ուստի իր երկու զաւակներովը չպիտի ուզէ իր ապրուստը վտանգել, կասկածելի թուղթներու փոխարէն, իրեն անծանօթ երկիր մը մէջ...

Դուքսը չպատասխանեց, այդ դատողութեան արդարացի կողմը ըմբռնելով։

Ճաշէն յետոյ, Քլօթիլտ իր սենեակը քաշուեցաւ, մինչ դուքսը, օրուան յոգնութիւնները եւ տհաճութիւնները մոռնալու համար, իր աշխատութեան գրասենեկին առջեւ անցած էր, ուրկէ չէր բաժնուեր առաւօտեան ժամը մէկէն առաջ։

Պ. տը Ռուվրէյ, հակառակ մէկ քանի նախարարապետներու կողմէ եղած առաջարկներուն, հիմա քաշուած էր հանրային կեանքէն։ Հարկ չէ՞ր որ իր ամբողջ ժամանակը նուիրէր իր առանձնական նուիրական պարտականութեան։

(Շարունակելի)